

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

แนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
ในการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับมัธยมศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ สามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น
หากมีวัตถุประสงค์อื่นใดขอให้ติดต่อมายังมูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

แนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
ในการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับมัธยมศึกษา

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทย
สำหรับเยาวชนฯ

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ โดยพระราชประสงค์
ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

คำนำ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชปรารภ กับคณะกรรมการโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๒ ดังปรากฏในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ทุกเล่มว่า “...หนังสือประเภทสารานุกรมนั้น บรรจุสรรพวิชาการอันเป็นสาระไว้ครบทุกแขนง เมื่อมีความต้องการหรือพอใจจะเรียนรู้เรื่องใดก็สามารถค้นหาอ่าน ทราบโดยสะดวก นับว่าเป็นหนังสือที่มีประโยชน์ เกื้อกูลการศึกษา เพิ่มพูนปัญญาด้วยตนเองของประชาชนอย่างสำคัญ ...มีความมุ่งหมายที่จะนำวิชาการแขนงต่าง ๆ ที่ควรศึกษาออกเผยแพร่แก่เยาวชนให้แพร่หลาย ทั่วถึง เพื่อเยาวชน จักได้หาความรู้ ช่วยตนเองได้จากการอ่านหนังสือ และเพื่อให้ใช้ประโยชน์อันกว้างขวางยิ่งขึ้น...” ทรงมีพระราชดำรัสให้ ตั้งโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขึ้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๑๒ โดยเริ่มจัดพิมพ์หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มแรกในปีพ.ศ. ๒๕๑๖ และจัดพิมพ์ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๒) รวม ๔๑ เล่ม

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับ เยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ ให้แพร่หลายทั่วถึงมากยิ่งขึ้น จึงดำเนินการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาใน หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ระดับมัธยมศึกษาทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ และทุกชั้น โดยจัดทำเป็นเอกสารแนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้น สำหรับเอกสารฉบับนี้เป็นแนวทางการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการ จัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวก สำหรับโรงเรียน และครูผู้ประกอบการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

ขอขอบคุณคณะทำงาน ผู้บริหาร คณะครู โรงเรียน และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์และนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างเหมาะสม

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์
ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	ก
สารบัญแผนภูมิ	ข
สารบัญตาราง	ค
บทที่ ๑ หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ	๑
- ความสำคัญของหนังสือสารานุกรม	๑
- ความเป็นมาของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ	๑
- ลักษณะของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ	๒
- ประโยชน์ของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ	๒
- การจัดพิมพ์และเผยแพร่	๒
- การส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้	๒
- วัตถุประสงค์	๓
- การดำเนินการ	๓
บทที่ ๒ แนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้	๕
- การส่งเสริมของหน่วยงานทางการศึกษา	๕
- แนวดำเนินการของโรงเรียน	๕
- แนวการจัดการเรียนรู้	๖
- ความสำเร็จของการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้	๑๕
บทที่ ๓ ผลการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)	๑๖
- การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ	๑๖
- ผลการวิเคราะห์	๑๖
- การนำผลการวิเคราะห์ไปใช้	๑๘
บรรณานุกรม	๑๙
ภาคผนวก	๒๒
คณะทำงาน	๘๙

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิ การดำเนินการส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

๔

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทย
สำหรับเยาวชนฯ

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง ๑	๑๗
สรุปจำนวนเล่มและจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	
ตาราง ๒	๑๘
สรุปจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้น	
ตาราง ๓	๒๓
สรุปจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖	
ตาราง ๔	๘๐
ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนต้นแบบ	
ตาราง ๕	๘๑
ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนแกนนำ	

บทที่ ๑

หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

ความสำคัญของหนังสือสารานุกรม

ความรู้ในวิชาการตลอดจนเรื่องราวข่าวสารทั่วไปเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยพฤติกรรมของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดพัฒนาการในตัวคนและสังคม วิชาการเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของมนุษยชาติ เป็นแหล่งทรัพยากรที่ใช้ไม่หมดสิ้น ยิ่งใช้ก็ยิ่งเพิ่มพูน พัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่สมัยแรกเริ่มมาจนถึงปัจจุบันได้อาศัยทรัพย์สินทางปัญญาที่บรรพชนสร้างไว้ และบันทึกไว้ เป็นมรดกตกทอดถึงชนในรุ่นปัจจุบัน หนังสือสารานุกรมเป็นหนังสือซึ่งรวมวิชาความรู้ และเรื่องราวต่าง ๆ ที่มนุษย์เรียนรู้และได้คิดสร้างสรรค์ไว้ทั้งหมด จึงนับเป็นคลังทรัพย์สินทางปัญญาที่บริบูรณ์ในตัวเอง เปิดโอกาสให้ผู้ใฝ่รู้สามารถอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาตามความสามารถของตน เหมือนห้องสมุดขนาดเล็กที่เคลื่อนย้ายได้ตามผู้เป็นเจ้าของ ความรู้ในหนังสือสารานุกรมที่สร้างขึ้นในแต่ละยุคแต่ละสมัยจะทันสมัยที่สุดสำหรับยุคนั้น ๆ

นอกจากจะเป็นคลังทรัพย์สินทางปัญญาของมนุษย์แล้ว หนังสือสารานุกรมยังมีส่วนในการสร้างและพัฒนาวิธีการจัดระบบความรู้ต่าง ๆ มีการจัดหมวดหมู่ความรู้ เรียงลำดับความสำคัญของความรู้ ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในสาขาวิชาต่าง การสร้างคำแทนเนื้อเรื่อง และการเลือกค่าสำคัญที่มีอยู่ในเรื่องแต่ละเรื่องมาจัดทำเป็นดัชนีค้นเรื่องท้ายเล่มหรือในเล่มสุดท้ายของชุด ทั้งเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นหาเรื่องที่ต้องการ วิธีการเหล่านี้เป็นต้นเค้าส่วนหนึ่งของวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ในปัจจุบัน (โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ. ๒๕๔๘ : ๖๘)

ความเป็นมาของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๑๒ ตามพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งทรงตระหนักในความสำคัญของหนังสือสารานุกรมว่า เป็นแหล่งความรู้ที่จำเป็นในการศึกษาแก่คนทุกเพศทุกวัย ดังพระบรมราชาธิบายเกี่ยวกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่จะอัญเชิญมากล่าวโดยสรุป ดังนี้ (โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ. ๒๕๔๘ : ๖๙)

๑. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ต้องเป็นหนังสือที่คนไทยเป็นผู้เขียนขึ้น เพื่อให้คนไทยอ่าน จัดทำโดยทุนของคนไทย ไม่ใช่ถอดแบบมาจากต่างประเทศเสียทั้งหมด คือเพียงแต่รักษาแบบที่ฝรั่งทำไว้เป็นตัวอย่างดีอยู่แล้ว นำมาคิดทำแบบของเราให้เหมาะสมกับคนไทย

๒. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ต้องเป็นหนังสือประเภทความรู้ทั่วไป มีความรู้สารพัดอย่าง จะช่วยแก้ปัญหาของการขาดแคลนแหล่งความรู้ การขาดแคลนครู และการขาดแคลนโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

๓. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ จะต้องให้ความรู้ในวิชาทุกสาขาวิชา และแต่ละสาขาวิชานั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

๔. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ จะทำขึ้นสำหรับ ๓ ระดับอายุในเล่มเดียวกัน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ตามระดับอายุ คือ ก) ระดับเด็กเล็ก อายุระหว่าง ๘ - ๑๑ ปี ข) ระดับเด็กกลาง อายุระหว่าง ๑๒ - ๑๔ ปี ค) ระดับเด็กโต เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา และผู้ใหญ่ผู้สนใจทั่วไป

๕. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ นี้ ต้องมีเฉพาะหลักวิชาแท้ เฉพาะข้อเท็จจริง ผู้เขียนจะไม่แสดงความเห็นของตนเองในเรื่องนั้น ๆ

คณะกรรมการโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ได้จัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มตัวอย่างขึ้นในปีพ.ศ. ๒๕๑๒ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ๗ สาขาวิชา คือ ๑) สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๒) สาขาวิศวกรรมศาสตร์ ๓) สาขาสังคมศาสตร์ ๔) สาขาเกษตรศาสตร์ ๕) สาขามนุษยศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม ๖) สาขาศึกษาศาสตร์ และ ๗) สาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุข คณะกรรมการดำเนินงานได้

จัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มตัวอย่างขึ้น และจัดพิมพ์หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑ ในปีพ.ศ. ๒๕๑๖

ลักษณะของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๑. จัดพิมพ์เป็นชุดโดยเน้นความรู้ที่เกิดขึ้น และมีอยู่ในประเทศไทย จัดทำโดยคนไทย เพื่อให้คนไทยทุกเพศทุกวัยได้มีโอกาสอ่าน เป็นการเพิ่มพูนความรู้พื้นฐานในวิชาการสาขาต่าง ๆ
๒. จัดเนื้อเรื่องของสาขาวิชาต่าง ๆ ไว้ในเล่มเดียวกัน เพื่อให้ผู้ที่สนใจอ่านเนื้อเรื่องในสาขาวิชาใดแล้ว ยังมีโอกาสได้อ่านหรืออ้างอิงเนื้อเรื่องในสาขาวิชาอื่น ๆ ประกอบไปด้วย เพื่อให้เกิดความหลากหลายของความรู้ที่ผู้อ่านสามารถเลือกอ่านได้ตามต้องการ
๓. เรียบเรียงเนื้อหาของทุกเรื่อง แบ่งเป็น ๓ ระดับความรู้ โดยประสงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เด็กประถมระดับหนึ่ง เด็กมัธยมระดับหนึ่ง และเด็กมัธยมใหญ่รวมทั้งผู้ใหญ่ทั่วไปที่สนใจอีกระดับหนึ่ง
๔. จัดทำรูปเล่มให้แข็งแรง มีความคงทนในการใช้ สามารถพัฒนาวิธีการนำไปใช้ เป็นสื่อต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม

ประโยชน์ของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๑. เป็นแหล่งข้อมูลค้นหาคำตอบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงได้ทุก ๆ แขนง
๒. ข้อเท็จจริงในหนังสือสารานุกรมไทยฯ เชื่อถือได้ เพราะเป็นหนังสือที่เขียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ
๓. เป็นแหล่งศึกษาพื้นฐานความรู้เชิงประวัติความเป็นมา และวิวัฒนาการของศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ อย่างทั่วถึง
๔. ได้ความรู้ที่ถูกต้อง เชื่อถือได้เพราะมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
๕. ผู้ใช้สามารถค้นหาคำตอบได้สะดวกและรวดเร็ว เพราะมีเครื่องมือช่วยค้นคือดัชนี (Index)
๖. ผู้ใช้สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพราะมีการจัดเรียงลำดับเนื้อเรื่องอย่างมีระเบียบ

การจัดพิมพ์และเผยแพร่

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ จัดพิมพ์เผยแพร่เล่ม ๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม และครึ่งหนึ่งของจำนวนที่พิมพ์ได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อพระราชทานให้แก่โรงเรียนและห้องสมุดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ส่วนจำนวนที่เหลือได้นำออกจำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นทุนในการจัดทำหนังสือเล่มต่อไป ปีพ.ศ. ๒๕๖๒ ได้จัดพิมพ์หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ถึงเล่ม ๔๑ พร้อมทั้งจัดทำในรูปแบบซีดีรอม (CD - ROM) เพื่อเผยแพร่เนื้อหาบางส่วนทางสื่อออนไลน์ด้วย

ปีพ.ศ. ๒๕๔๘ ได้จัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับเสริมการเรียนรู้ โดยคัดเลือกเรื่องที่น่าสนใจจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มาเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ให้เหมาะสมกับผู้อ่านอายุระหว่าง ๑๐ - ๑๕ ปี และจัดพิมพ์เป็นเล่มขนาดเล็ก เพื่อความสะดวกในการนำไปอ่าน ปัจจุบันปีพ.ศ. ๒๕๖๒ จัดพิมพ์ถึงเล่ม ๒๑

การส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สโมสรไลออนส์สากลภาครวม ๓๑๐ประเทศไทย และสมาชิกไลออนส์สนับสนุน การใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

๑. การแข่งขันตอบคำถาม
 ๒. การประกวดวาดภาพ
 ๓. การแต่งคำประพันธ์
 ๔. การประกวดหนังสือเล่มเล็ก (หนังสือทำมือ)
- ฯลฯ

ปีพ.ศ. ๒๕๖๑ โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กำหนดให้มีการส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ให้แพร่หลายทั่วถึงยิ่งขึ้น ในปีพ.ศ. ๒๕๖๑ จึงได้ตั้งคณะทำงานวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) โดยมีวัตถุประสงค์และการดำเนินการ ดังนี้

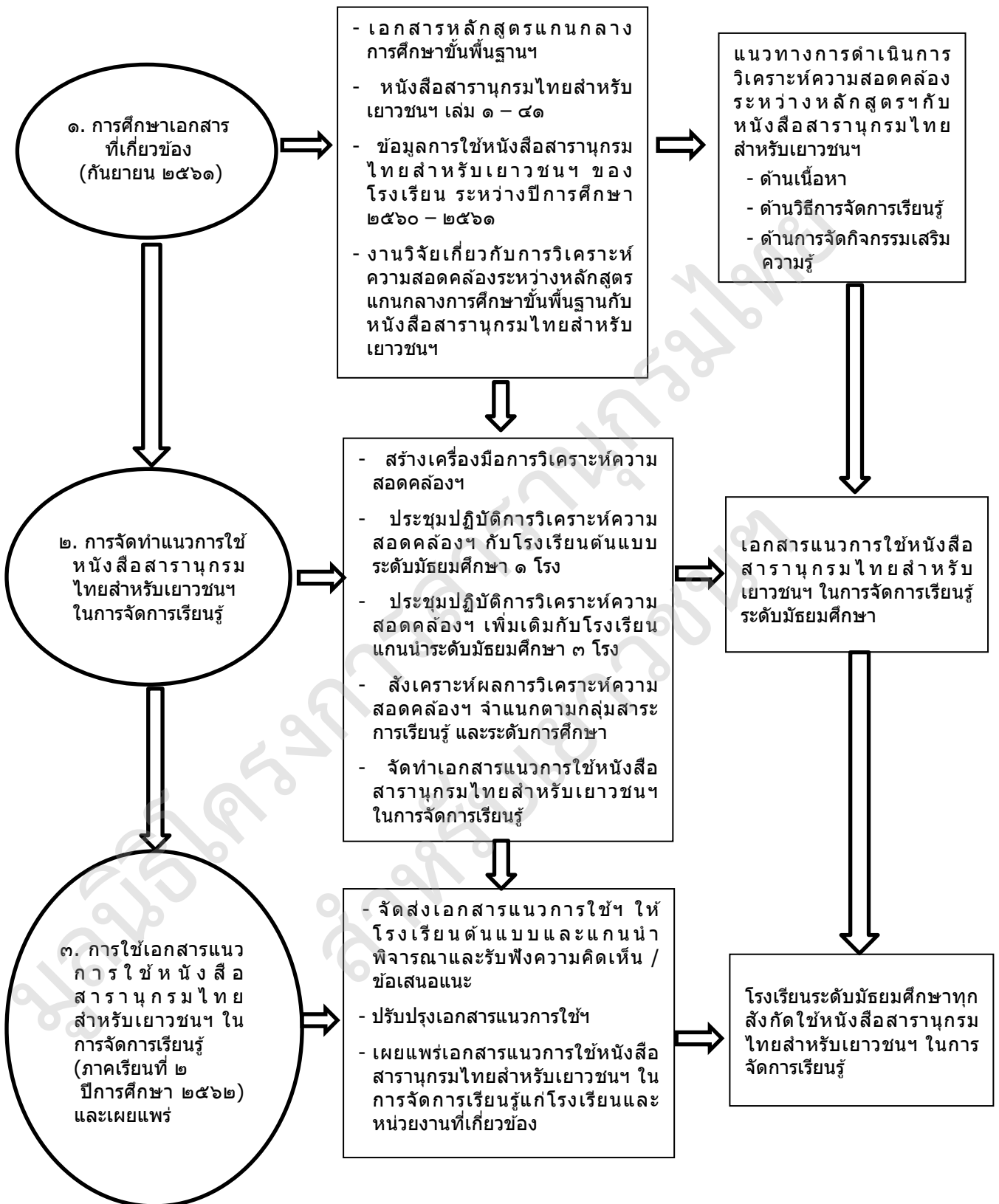
วัตถุประสงค์

เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูทุกสังกัดมีแนวทางในการส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ประกอบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ได้อย่างแพร่หลายทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

การดำเนินการ

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ดำเนินการจัดทำเอกสารแนวการใช้สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ ดังแผนภูมิ

แผนภูมิ การดำเนินการส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้
ระดับมัธยมศึกษา

หมายเหตุ โรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนแกนนำ เป็นโรงเรียนจิตอาสาดำเนินการ

บทที่ ๒

แนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เป็นเอกสารที่มีความสำคัญและใช้กันอย่างแพร่หลาย ในฐานะที่เป็นแหล่งสรรพวิทยาความรู้ โดยรวบรวมความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในทุกแขนงวิชา ให้รายละเอียดทั้งในแง่ประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ และความรู้ทั่วไป เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ เรียงลำดับไว้อย่างมีระเบียบ และเรียงตามอักษรหรือแบ่งเป็นหมวดหมู่วิชา เหมาะที่ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และสามารถอ้างอิงในทางวิชาการได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น การนำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างแพร่หลาย ทั้งถึงนั้น ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน / องค์กร และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนรู้ก็จะเกิดประโยชน์และคุ้มค่ายิ่งขึ้น

การส่งเสริมของหน่วยงานทางการศึกษา

ปัจจุบันมีหน่วยงานทางการศึกษาทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มีหน้าที่บริหารการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ฯลฯ หน่วยงานดังกล่าวสามารถส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ได้หลายแนวทาง ดังนี้

๑. จัดทำแผนงาน / โครงการในการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา และบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม
๒. สนับสนุนให้โรงเรียนและครูใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ และการศึกษาค้นคว้า
๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ จัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทยอย่างเข้มแข็งสู่การสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
๔. ส่งเสริมสนับสนุนห้องสมุดมีชีวิตของโรงเรียน มีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และนวัตกรรมการอ่าน
๕. ส่งเสริมและพัฒนาครูบรรณารักษ์ ครู หรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ให้สามารถดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการปฏิบัติงานห้องสมุดมีชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
๖. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

แนวดำเนินการของโรงเรียน

โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อจัดการเรียนรู้ โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมได้ ดังนี้

๑. เสริมสร้างแรงจูงใจให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาจากเอกสารแนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ หรือศึกษาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กับหลักสูตรสถานศึกษา ในการจัดการเรียนรู้
๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อการอ่านที่หลากหลายและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ
๓. ร่วมมือกันดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบาย / แผนงาน / โครงการ
๔. จัดให้มีห้องสมุดมีชีวิตโดยเน้นสื่อการอ่านที่หลากหลายมีคุณภาพและปริมาณเพียงพอเหมาะสมกับวัย

๕. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และ สื่อการอ่านของห้องสมุด / แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

๖. ส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ ครู หรือบุคลากร ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต

๗. ใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เป็นสื่อในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต

๘. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

แนวการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มีแนวทาง ดังนี้

๑. **วิเคราะห์ความสอดคล้อง** เป็นการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) กับเนื้อหาในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ทั้ง ๔๑ เล่ม จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และชั้นเรียน ครูสามารถเลือกผลการวิเคราะห์จากตาราง การวิเคราะห์ ความสอดคล้องไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ หรือวิเคราะห์เพิ่มเติมได้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

๒. **จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้** การนำเนื้อหาในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นการนำองค์ความรู้ในหนังสือไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งครูจะพิจารณาว่า นำไปใช้อย่างไรจึงจะเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามองค์ประกอบของแผนที่แต่ละโรงเรียนกำหนดไว้ ในที่นี้จะแสดงตัวอย่างการนำไปใช้ในกิจกรรม ดังนี้

๒.๑ **การนำเข้าสู่บทเรียน** เป็นกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนมีความพร้อม มีความสนใจใคร่เรียนรู้ หรือทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เรื่องที่จะเรียนต่อไป ใช้เวลาประมาณ ๕ – ๑๐ นาที ครูสามารถนำ เนื้อหาสาระในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มาใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียนได้หลากหลายกิจกรรม

การนำภาพมาใช้ในการกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เช่น การสอนเรื่องแผนที่ ครูนำภาพแผนที่ ประเทศไทยในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑๒ เรื่องแผนที่ โดยการถ่ายภาพมาแสดง บนจอคอมพิวเตอร์ หรือจอวีดิทัศน์หน้าห้องเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนสังเกตเส้นขนานละติจูด (parallel of latitude) และเส้นลองจิจูด (Longitude) ซึ่งจะเรียนเชื่อมโยงไปสู่ตำแหน่งที่ตั้งของประเทศไทยและส่วนประกอบของแผนที่ เป็นต้น

แผนที่ประเทศไทย จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑๒

การสอนภาษาไทยเรื่องการเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า ครูสามารถนำภาพจากเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปให้นักเรียนดูเพื่อกระตุ้นความสนใจ เช่น

ช้างเผือก จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑๗

ไม้ดอกหอมของไทย
จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๒๒

นิทานพื้นบ้านไทย จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๒๖

ลิเก

จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๒๗

พัร่เอ็กพระแม่ธรณี

มวยไทย

จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๓๕

ครูให้นักเรียนดูภาพ บอกสิ่งที่เห็นจากภาพ เมื่อครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีขอบข่ายในการเขียนรายงาน จากการศึกษาค้นคว้าแล้ว ครูจึงแนะนำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่นักเรียนจะศึกษาค้นคว้าได้

การนำเนื้อหาของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มาใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน ครูจัดกิจกรรมได้หลายลักษณะ เช่น การตัดเนื้อหาบางส่วนมาให้อ่านเพื่อความสนใจ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องในเนื้อเรื่องให้อ่านเพื่อให้นักเรียนลงคิดและแสวงหาคำตอบ หรือกำหนดประเด็นให้นักเรียนคิด เพื่อศึกษาความรู้ เป็นต้น

๒.๒ **การใช้เป็นสื่อประกอบบทเรียน** การนำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปใช้เป็นส่วนประกอบบทเรียนนั้น ไม่นิยมนำไปใช้โดยตรง เนื่องจากเป็นหนังสือที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดทำให้ใช้ได้คงทน จึงมีขนาดรูปเล่มค่อนข้างใหญ่และมีน้ำหนัก ประกอบกับเนื้อหาในแต่ละเล่มมีหลายสาขา แต่ละสาขาเหมาะกับผู้อ่านหลายระดับ ดังนั้น การนำไปใช้เป็นส่วนประกอบบทเรียน จึงควรผ่านการสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับเรื่องและวัยนักเรียน ครูอาจถ่ายเนื้อหาและภาพประกอบเฉพาะเรื่องที่จะให้นักเรียนเรียน บันทึกลงในแผ่น ซี.ดี. เช่น การสอนเรื่องการเลี้ยงผึ้ง หรือ การเห่เรือ แล้วใช้ประกอบการสอนกับนักเรียนกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย หรือนักเรียนนำไปศึกษาเพิ่มเติมเป็นรายบุคคลได้

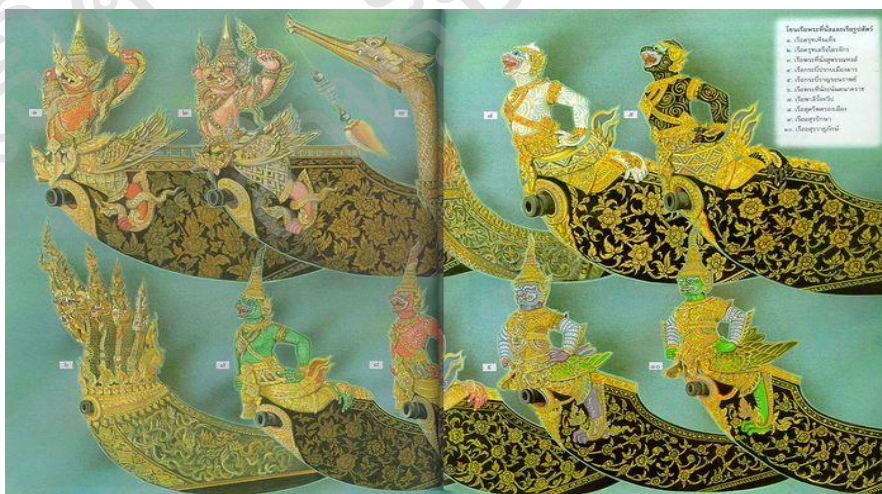
การเลี้ยงผึ้ง

จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑๕

ศิลปะการเห่เรือ

จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๓๐

การเห่เรือ

จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๒๑

๒.๓ การใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อการศึกษาค้นคว้า เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้นักเรียนเป็นผู้ใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ โดยตรง ใช้ประกอบบทเรียนได้ทุกเนื้อหาตามที่ครูได้วิเคราะห์ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ ไว้ ครูอาจมอบหมายให้มีการศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมของเรื่องที่เรียน นักเรียนอาจศึกษาค้นคว้าจากหนังสือโดยตรง หรือศึกษาผ่านทางออนไลน์ แล้วนำมาเรียบเรียงตามประเด็นที่กำหนดไว้

นักเรียนศึกษาค้นคว้าเนื้อหาจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

นักเรียนศึกษาค้นคว้าเนื้อหาจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ด้วยคอมพิวเตอร์

๒.๔ การใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการสรุปทเรียน การนำเสนอเนื้อหาจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มาใช้ในการสรุปทเรียน อาจเป็นได้ทั้งบทบาทของครู หรือบทบาทของนักเรียน ตามแต่ตกลงกัน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ส่วนใหญ่ การสรุปทเรียน จะเป็นบทบาทของครูและนักเรียนร่วมกัน ถ้านักเรียนเป็นผู้มีบทบาทมากก็ยิ่งดี ด้วยการสรุปความรู้เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ของนักเรียน หรือครูอาจจัดทำเป็นข้อคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบก็ได้

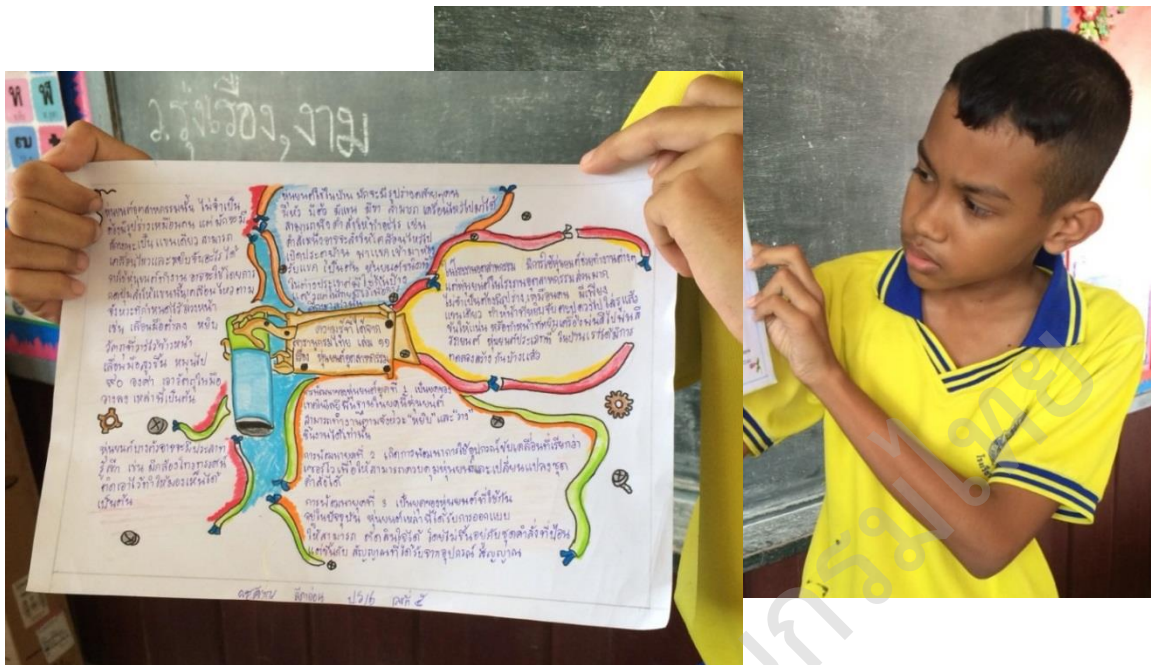
แนวคำถามเพื่อสรุปทเรียน เรื่องพิษภัยของบุหรี จากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๒๕

๑. บุหรีเป็นสิ่งเสพติด เพราะอะไร
๒. บุหรีมีอันตรายต่อผู้สูบอย่างไรบ้าง
๓. อันตรายที่ร้ายแรงที่สุดของบุหรีคืออะไร
๔. จากการศึกษาเรื่องพิษภัยของบุหรี นักเรียนคงทราบแล้วว่า บุหรีทำให้เกิดโรคอะไรบ้างมากที่สุด เพราะอะไร
๕. ถ้าในบ้านของนักเรียนมีผู้สูบบุหรี นักเรียนจะอย่างไร ให้เขาลดการสูบบุหรี
๖. นักเรียนจะป้องกันตนเองไม่ให้สูบบุหรีได้อย่างไรบ้าง
๗. ผู้ที่สูบบุหรีจนติด จะมีวิธีการแก้ไขเพื่อไม่สูบบุหรีอีกได้หรือไม่ มีวิธีการอย่างไรบ้าง

สำหรับบทบาทของนักเรียนในการสรุปทเรียนจากการศึกษาค้นคว้าในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ นักเรียนอาจจัดทำเป็นเอกสาร / ซี.ดี. / คลิปวิดีโอ (ภาพเคลื่อนไหว) นำเสนอรายงาน หรือจัดทำเป็นหนังสือหน้าเดียว หนังสือเล่มเล็ก ตลอดจนการจัดนิทรรศการหรือป้ายนิเทศ ตามความเหมาะสมของเรื่องและวัยของนักเรียน

๓. **จัดกิจกรรมเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อการเรียนรู้** เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้หรือทบทวนความรู้ หรือกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้เพื่อร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

๓.๑ **การแข่งขันตอบคำถามสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ** เป็นกิจกรรมที่จัดได้ทั้งในระดับชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับโรงเรียน ดังนี้

- ๑) กำหนดผู้รับผิดชอบ จัดทำแผนงาน / โครงการ
- ๒) ตั้งคณะกรรมการ จัดทำหลักเกณฑ์และกำหนดขอบข่ายในการตั้งคำถาม-ตอบคำถาม
- ๓) ประกาศหลักเกณฑ์ และกำหนดการแข่งขันตอบคำถามสารานุกรมไทย
- ๔) ดำเนินการแข่งขัน
- ๕) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

๓.๒ **การประกวดหนังสือเล่มเล็ก** หนังสือเล่มเล็ก เป็นผลงานของนักเรียนที่เกิดจากการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ แล้วนำความรู้ ความเข้าใจ และจินตนาการที่สะท้อนความสามารถของนักเรียนทั้งด้านนำความรู้ การใช้ภาษา และการสร้างสรรค์ด้านศิลปะ จัดทำเป็นรูปเล่ม ในรูปแบบนิทาน เรื่องสั้น ประวัตินักบุคคลสำคัญในท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม มีขนาดกระดาษเอสี่พับครึ่ง และหรือขนาดเอสี่พับสี่ส่วน จำนวนหน้าไม่เกิน ๒๐ หน้า จัดทำได้ทั้งรายบุคคลและงานกลุ่ม ดังนี้

- ๑) กำหนดผู้รับผิดชอบ จัดทำแผนงาน / โครงการ
- ๒) ตั้งคณะกรรมการ จัดทำหลักเกณฑ์และกำหนดขอบข่ายในการประกวดหนังสือเล่มเล็ก
- ๓) ประกาศหลักเกณฑ์ และกำหนดการประกวดหนังสือเล่มเล็ก
- ๔) ดำเนินงานประกวดหนังสือเล่มเล็ก
- ๕) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

๓.๓ **กิจกรรมที่สอนน้อง** เป็นกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้นักเรียนรุ่นพี่ นำเรื่องจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปอ่านหรือเล่าให้นักเรียนรุ่นน้องที่ยังอ่านหนังสือไม่ได้ หรืออ่านหนังสือไม่คล่องฟัง กิจกรรมนี้ทำได้ทั้งในโรงเรียนของตนเองและโรงเรียนอื่น ๆ โดยมีแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) กำหนดผู้รับผิดชอบ จัดทำแผนงาน / โครงการ
- ๒) ตั้งคณะกรรมการ คัดเลือกเรื่องจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปอ่านหรือเล่าให้นักเรียนรุ่นน้องฟัง
- ๓) ประกาศวัน เวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบอ่านหรือเล่าเรื่องให้นักเรียนรุ่นน้องฟัง
- ๔) ดำเนินงานกิจกรรมที่สอนน้อง
- ๕) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

๓.๔ **กิจกรรมวันสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ** เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนด โดยประกาศให้มี “วันสารานุกรมไทย” ของโรงเรียน ครูในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้นำเสนอผลงานและกิจกรรมของนักเรียนที่ได้จากกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และเชิญนักเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ร่วมประกวดแข่งขันกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เช่น การแข่งขันวาดภาพ ตอบคำถาม การเล่นเกม แต่งคำประพันธ์ และเขียนผังกราฟิกจากการอ่านหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เป็นต้น โดยมีแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) กำหนดผู้รับผิดชอบ จัดทำแผนงาน / โครงการ “วันสารานุกรมไทย”
- ๒) ตั้งคณะกรรมการดำเนินการวันสารานุกรมไทย
- ๓) ประกาศ วัน เวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบการจัดงานวันสารานุกรมไทย
- ๔) ดำเนินงานวันสารานุกรมไทย
- ๕) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

๓.๕ **การจัดทำบันทึกการอ่าน** เป็นกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนอ่านและบันทึกเรื่องที่อ่าน โดยกำหนดขอบข่ายการบันทึกทั้งด้าน วัน เดือน ปี ที่อ่าน เรื่องที่อ่าน สรุปสาระความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่าน และการนำไปใช้ กิจกรรมดังกล่าว นอกจากฝึกนักเรียนบันทึกจนเป็นนิสัยแล้ว ยังจัดประกวดการบันทึกโดยตั้งชื่อ กิจกรรมการประกวดที่น่าสนใจ เช่น ยอดนักบันทึก นักบันทึกสมองเพชร นักบันทึกครอบครัวवाल เป็นต้น

ความสำเร็จของการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ มีความมุ่งหมายในการจัดทำหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และส่งเสริมการใช้อย่างต่อเนื่อง โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานต้นสังกัดทางการศึกษา เพื่อให้ดำเนินการได้บรรลุผล และเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้

ความร่วมมือของหน่วยงานทางการศึกษา

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้
๒. ส่งเสริมให้มีการนิเทศติดตามผลการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้
๓. ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้
๔. ขอความร่วมมือให้โรงเรียนในสังกัดเผยแพร่เอกสารหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และเอกสารแนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

การสนับสนุนของโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

๑. สนับสนุนเอกสารแนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้
๒. เผยแพร่หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ และเอกสารแนวการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้ทางเว็บไซต์ของโครงการ www.saranukromthai.or.th

การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ

โรงเรียนอาจขอรับการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ฯลฯ จากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สโมสรไลออนส์ สโมสรโรตารี สมาคมผู้ปกครอง ศิษย์เก่า บริษัท อุตสาหกรรมในท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อการจัดกิจกรรมเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ในการจัดการเรียนรู้

บทที่ ๓

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑ - ๔๑ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ดำเนินการดังนี้

๑. พิจารณาความสอดคล้องเนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตร

๑.๑ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระศาสนา ศีลธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

๑.๒ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เฉพาะสาระภูมิศาสตร์

๒. การดำเนินการวิเคราะห์ฯ จัดทำเป็น ๓ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ โรงเรียนต้นแบบ จำนวน ๑ โรงเรียน ดำเนินการวิเคราะห์ความสอดคล้องฯ

ขั้นตอนที่ ๒ โรงเรียนแกนนำ จำนวน ๓ โรงเรียน ดำเนินการวิเคราะห์ความสอดคล้องฯ เพิ่มเติมจากขั้นตอนที่ ๑

ขั้นตอนที่ ๓ การสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องฯ ของทุกโรงเรียน

หมายเหตุ โรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนแกนนำ เป็นโรงเรียนจิตอาสาดำเนินการ

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนไทยฯ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตรฯ แสดงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องฯ เป็นรายชั้นในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ที่แสดงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องฯ เป็นช่วงชั้น

๓. การนับจำนวนเรื่องของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการนับตามจำนวนเรื่องในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้แกนกลาง ซึ่งมีการนับซ้ำกรณีเรื่องดังกล่าวสอดคล้องฯ หลายมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้

๔. การระบุหน้าของหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนไทยฯ ตามตารางการวิเคราะห์ฯ ในภาคผนวก เป็นการนับหน้าตั้งแต่รูปภาพแรกถึงหน้าบรรณานุกรมของแต่ละเรื่องของหนังสือทุกเล่ม

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ฯ พบว่า หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑ - เล่ม ๔๑ มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ รวมทั้งสิ้น ๑,๘๑๐ เรื่อง (ไม่รวมสาระเพิ่มเติมของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖) ซึ่งสามารถจำแนกตามกลุ่มการเรียนรู้ได้ดังนี้

ตาราง ๑ สรุปจำนวนเล่มและจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖
จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ที่	กลุ่มสาระการ เรียนรู้	หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน		
		ลำดับเล่ม	จำนวน เล่ม	จำนวน เรื่อง
๑	ภาษาไทย	๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๕ , ๗ , ๘ , ๙ , ๑๐ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๗ , ๑๘ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๑ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๔ , ๒๕ , ๒๖ , ๒๗ , ๒๘ , ๒๙ , ๓๐ , ๓๑ , ๓๒ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๕ , ๓๗ , ๓๘ , ๓๙ , ๔๐ , ๔๑	๓๘	๓๒๗
๒	คณิตศาสตร์	๖ , ๑๙	๒	๓๘
๓	วิทยาศาสตร์	๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๕ , ๘ , ๙ , ๑๐ , ๑๑ , ๑๒ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๗ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๑ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๔ , ๒๕ , ๒๖ , ๒๗ , ๒๘ , ๒๙ , ๓๐ , ๓๑ , ๓๒ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๕ , ๓๗ , ๓๘ , ๓๙ , ๔๐ , ๔๑	๓๖	๔๓๖
๔	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๙ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๗ , ๑๘ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๑ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๔ , ๒๗ , ๒๘ , ๒๙ , ๓๐ , ๓๑ , ๓๒ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๗ , ๓๘ , ๔๑	๒๙	๒๘๗
๕	สุขศึกษา และ พลศึกษา	๘ , ๙ , ๑๐ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๕ , ๑๗ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๔ , ๒๗ , ๒๘ , ๒๙ , ๓๒ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๕ , ๓๗ , ๓๘ , ๓๙ , ๔๑	๒๑	๑๐๙
๖	ศิลปะ	๑ , ๖ , ๑๑ , ๑๓ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๑ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๖ , ๒๗ , ๒๘ , ๓๐ , ๓๒ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๖ , ๓๗ , ๓๘ , ๓๙ , ๔๐ , ๔๑	๒๕	๑๕๔
๗	การงานอาชีพ และ เทคโนโลยี	๔ , ๕ , ๗ , ๙ , ๑๑ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๘ , ๑๙ , ๒๑ , ๒๒ , ๒๕ , ๒๖ , ๒๗ , ๒๘ , ๓๐ , ๓๓ , ๓๘ , ๔๐ , ๔๑	๒๓	๒๓๗
๘	ภาษาต่างประเทศ	๑ , ๒ , ๔ , ๖ , ๗ , ๙ , ๑๐ , ๑๑ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๘ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๑ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๔ , ๒๕ , ๒๖ , ๒๗ , ๒๘ , ๒๙ , ๓๐ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๕ , ๓๖ , ๓๗ , ๓๘ , ๔๑	๓๓	๒๒๒
		รวม	-	๑,๘๑๐

ตาราง ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
มากที่สุด จำนวน ๓๘ เล่ม และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องมากที่สุด คือ ๔๓๖ เรื่อง

ตาราง ๒ สรุปจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้น

ที่	กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนเรื่อง						รวม
		ม.๑	ม.๒	ม.๓	ม.๔	ม.๕	ม.๖	
๑	ภาษาไทย	๒๔	๒๗	๓๖	๑๑๘	๔๓	๗๙	๓๒๗
๒	คณิตศาสตร์	๘	๙	๑๕	๔	๑	๑	๓๘
๓	วิทยาศาสตร์	๕๒	๘๐	๑๓๑	๙๑	๒๑	๖๑	๔๓๖
๔	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๔๑	๕๙	๗๖	๑๑๑			๒๘๗
๕	สุขศึกษาและพลศึกษา	๑๒	๑๙	๒๗	๑๖	๑๔	๒๑	๑๐๙
๖	ศิลปะ	๓๘	๓๔	๕๔	๒๘			๑๕๔
๗	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	๓๓	๑๘	๒๑	๕๑	๖๔	๕๐	๒๓๗
๘	ภาษาต่างประเทศ	๓๗	๓๔	๓๔	๔๗	๓๓	๓๗	๒๒๒
	รวม	๒๔๕	๒๘๐	๓๙๔	๘๙๑			๑,๘๑๐

ตาราง ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ มีจำนวนเรื่องในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โดยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีความสอดคล้องมากที่สุด มีจำนวน ๓๙๔ เรื่อง

การนำผลการวิเคราะห์ฯ ไปใช้

๑. หน่วยงานทางการศึกษา ศึกษาและนำผลการวิเคราะห์ฯ ดังกล่าว ไปสร้างสรรค์แนวทางในการส่งเสริมการใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัด

๒. โรงเรียน ครู นำเนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้แกนกลาง ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าว ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ หรือบูรณาการกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้ว

๓. หน่วยงานภาคเอกชน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนการเผยแพร่ผลการวิเคราะห์ฯ เพื่อนำไปสู่การใช้หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม ๔๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : มปป., ๒๕๕๙.
- พิสนุ พองศรี. เทคโนโลยีประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : บริษัทพรอพเพอร์พรินท์ จำกัด, ๒๕๕๑.
- มยุรี อนุমানราชธน. การบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : หจก.ธนุชพริ้นติ้ง (โรงพิมพ์ดาว), ๒๕๔๔.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๖๐.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๖๐.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๖๐.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒๑.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.
- ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๑.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือการดำเนินงาน กิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑, พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : มปป., ๒๕๖๒.
- แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๓.
- สุภาพร พิศาลบุตร. การวางแผนและการบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๐.

ภาคผนวก

หน้า

- ตาราง ๓ สรุปจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ๒๓
 - ตาราง ๓.๑ - ๓.๑๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ๒๖
 - ตาราง ๓.๑๒ - ๓.๒๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ๓๘
 - ตาราง ๓.๒๓ - ๓.๓๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ๕๐
 - ตาราง ๓.๓๔ - ๓.๔๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ๖๑
- ตาราง ๔ ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนต้นแบบ ๘๐
- ตาราง ๕ ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนแกนนำ ๘๑
- ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ ๘๒
- รายชื่อเรื่องในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑ - ๔๑ ๘๕
- รายชื่อโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนแกนนำ ๘๙
- ที่อยู่และที่ติดต่อทางออนไลน์ของโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ๘๙

ตาราง ๓ สรุปจำนวนเรื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ที่สอดคล้องกับ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

สาระที่	ลำดับ เล่ม	จำนวนเรื่อง				รวม
		ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	ม. ๔ - ม. ๖	
๑. ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มาตรฐาน ส ๑.๑	๔	๒	๕	๒	๕	๑๔
	๑๖	๑	๖	-	๒	๙
	๒๐	๑	๑	๑	๑	๔
	๒๘	-	๑	-	-	๑
	๒๙	-	-	๑	-	๑
	๓๐	-	-	๑	๒	๓
	๓๙	-	-	-	๒	๒
รวม	๗	๔	๑๓	๕	๑๒	๓๔
๑. ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มาตรฐาน ส ๑.๒	๔	๔	๒	๑	๘	๑๕
	๒๐	-	๒	-	-	๒
	๓๙	๑	-	-	๑	๒
รวม	๓	๕	๔	๑	๙	๑๙
๒. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐาน ส ๒.๑	๙	-	-	๑	-	๑
	๑๕	-	-	๔	-	๔
	๑๖	๒	-	๔	๕	๑๑
	๑๘	-	๑	๑	๘	๑๐
	๑๙	-	-	-	๒	๒
	๒๐	-	-	๑	๔	๕
	๒๑	-	-	-	๑	๑
	๒๓	-	-	๒	๓	๕
	๓๒	๑	-	๒	๗	๑๐
รวม	๙	๓	๑	๑๕	๓๐	๔๙
๒. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐาน ส ๒.๒	๔	-	-	-	๓	๓
	๑๖	๑	-	-	-	๑
	๒๗	-	-	๑	๑	๒
	๓๑	-	-	-	๑	๑
	๓๒	-	-	-	๒	๒
รวม	๕	๑	-	๑	๗	๙
๓. เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส ๓.๑	๑๒	-	-	๔	๙	๑๓
	๑๓	-	๑	-	-	๑
	๑๘	-	๒	๑	-	๓
	๒๔	-	-	-	๑	๑
	๒๘	-	-	๑	๑	๒
รวม	๕	-	๓	๖	๑๑	๒๐
๓. เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส ๓.๒	๓	-	๓	-	-	๓

สาระที่	ลำดับ เล่ม	จำนวนเรื่อง				รวม
		ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	ม. ๔ - ม. ๖	
	๑๓	๑	-	-	๑	๒
	๒๑	-	-	๑	๖	๗
	๒๔	-	-	-	๒	๒
	๒๙	-	-	-	๑	๑
	๓๔	-	-	-	๑	๑
รวม	๖	๑	๓	๑	๑๑	๑๖
๔. ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส ๔.๑	๒	-	๑	-	-	๑
	๔	-	-	๑	-	๑
	๑๕	-	๑	-	-	๑
	๑๖	๑	๒	-	๑	๔
	๑๘	-	-	-	๑	๑
รวม	๕	๑	๔	๑	๒	๘
๔. ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส ๔.๒	๒๑	-	-	๑	๑	๒
	-	-	-	-	-	-
รวม	๑	-	-	๑	๑	๒
๔. ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส ๔.๓	๒	๑	๓	๒	-	๖
	๔	๒	๓	๓	๑	๙
	๑๓	-	-	๑	-	๑
	๑๔	๑	๑	๓	-	๕
	๑๖	-	-	-	๒	๒
	๑๘	๑	-	-	๓	๔
	๑๙	-	-	๑	-	๑
	๒๐	-	-	-	๑	๑
	๒๑	-	๑	๑	๒	๓
	๒๒	๑	-	๑	-	๒
	๒๓	๑	๓	๒	๑	๗
	๒๔	๕	๖	๒	-	๑๓
	๓๐	-	-	๑	-	๑
รวม	๑๓	๑๒	๑๗	๑๗	๑๐	๕๕
๕. ภูมิศาสตร์ มาตรฐาน ส ๕.๑	๑	-	-	-	๓	๓
	๒	-	-	-	๑	๑
	๔	๑	๑	๑	๑	๔
	๑๒	-	๑	๑	-	๒
	๑๕	-	-	๑	-	๑
	๑๖	-	-	๑	-	๑
	๒๘	-	๑	๒	-	๓
	๓๐	-	๑	๒	-	๓
	๓๑	-	-	-	๑	๑

สาระที่	ลำดับ เล่ม	จำนวนเรื่อง				รวม
		ม. ๑	ม. ๒	ม. ๓	ม. ๔ - ม. ๖	
	๓๒	๑	-	-	-	๑
	๓๓	-	-	-	๑	๑
	๓๗	๑	-	๑	๑	๓
	๔๑	-	-	-	๑	๑
รวม	๑๔	๓	๔	๙	๙	๒๕
๕. ภูมิศาสตร์ มาตรฐาน ส ๕.๒	๓	๖	๑	๔	-	๑๑
	๔	-	๑	๑	-	๒
	๑๒	-	๑	๑	-	๒
	๑๔	-	-	๑	-	๑
	๑๕	๔	๒	๕	๔	๑๕
	๑๗	-	๑	๒	๑	๔
	๑๘	-	๑	๑	-	๒
	๑๙	๑	๒	๒	๑	๖
	๒๑	-	-	๑	๑	๒
	๒๓	-	๑	๑	-	๒
	๓๐	-	-	-	๑	๑
	๓๔	-	-	-	๑	๑
รวม	๑๒	๑๑	๑๐	๑๙	๙	๔๙
รวมทั้งสิ้น	๒๙	๔๑	๕๔	๗๖	๑๑๑	๒๘๗

หมายเหตุ หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับกลุ่มสาระนี้ จำนวน ๒๙ เล่ม ได้แก่ เล่ม ๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๙ , ๑๒ , ๑๓ , ๑๔ , ๑๕ , ๑๖ , ๑๗ , ๑๘ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๑ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๔ , ๒๗ , ๒๘ , ๒๙ , ๓๐ , ๓๑ , ๓๒ , ๓๓ , ๓๔ , ๓๗ , ๓๘ , ๔๑

ตาราง ๓.๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การสังคายนา และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่นเข้าสู่ประเทศไทย	๑๖	๑	พระไตรปิฎกและการชำระพระไตรปิฎก	๒๒ - ๕๓
	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙
* ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ในฐานะเป็น : ศาสนาประจำชาติ / สถาบันหลักของสังคมไทย / สภาพแวดล้อมที่กว้างและครอบคลุมสังคมไทย / การพัฒนาคนและครอบครัว	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ (ประสูติ เทวทูต ๔ การแสวงหาความรู้ การบำเพ็ญทุกรกิริยา)	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* พุทธสาวก พุทธสาวิกา (พระมหากัสสปะ พระอุบาลี อนาถบิณฑิกะ นางวิสาขา)	-	-	-	-
* ชาดก (อัมพชาดก ติตติราชาดก)	-	-	-	-
* ศาสนิกชนตัวอย่าง (พระเจ้าอโศกมหาราช พระโสณะและพระอุตตระ)	-	-	-	-
* พระรัตนตรัย (พุทธคุณ ๙)	-	-	-	-
* อริยสัจ ๔ (ทุกข์ : ชั้น ๕ ธาตุ ๔) (สมุทัย : หลักกรรม ความหมายและคุณค่า อบายมุข ๖) (นิโรธ : สุข ๒ คิหิสุข) (มรรค : ไตรสิกขากรรมฐาน ๒ ปธาน ๔ โภจณ ๓ มงคล ๓๘ , ไม่คบคนพาล , คบบัณฑิต , บูชาผู้ควรบูชา)	-	-	-	-
* พุทธศาสนสุภาษิต : คบคนเช่นใดเป็นคนเช่นนั้น จงเตือนตน ด้วยตน ใคร่ครวญก่อนทำ จิงดี เรือนที่ครองไม่คืนนำทุกข์มาให้	-	-	-	-
* โยนิโสมนสิการ : วิธีคิดแบบคุณค่าแท้ - คุณค่าเทียม , วิธีคิดแบบคุณ - โทษ และทางออก	-	-	-	-
* สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา : วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารและเจริญปัญญา การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัญญาฐานเน้นอานาปานสติ , นำวิธีการบริหารจิต	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
และเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตรประจำวัน				
* หลักธรรม : ตามสาระการเรียนรู้ข้อ ๕	-	-	-	-
* ศาสนิกชนของศาสนาต่าง ๆ มีการประพฤติปฏิบัติตนและวิถีการดำเนินชีวิตแตกต่างกันตามหลักความเชื่อและคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ	-	-	-	-
* การปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ	-	-	-	-
* ตัวอย่างบุคคลในท้องถิ่นหรือประเทศที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์หรือมีผลงานด้านศาสนสัมพันธ์	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การบำเพ็ญประโยชน์และการบำรุงรักษาวัด	-	-	-	-
* วิถีชีวิตของพระภิกษุ	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
	๓๙	๑	การศึกษาของสงฆ์	๖ - ๔๑
* บทบาทของพระภิกษุในการเผยแผ่ศาสนา เช่น การแสดงธรรม การประพฤติตนให้เป็นแบบอย่าง	-	-	-	-
* การปฏิบัติตนที่เหมาะสม : การเข้าพบพระภิกษุ การแสดงความเคารพ การประนมมือ การไหว้ การกราบ การเคารพพระรัตนตรัย การฟังเจริญพระพุทธมนต์ การฟังสวดพระอภิธรรม การฟังพระธรรมเทศนา	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อตามหลักพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ : การจัดโต๊ะหมู่บูชา แบบหมู่ ๔ หมู่ ๕ หมู่ ๗ หมู่ ๙ , การจุดเทียน การจัดเครื่องประกอบโต๊ะหมู่บูชา	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* คำอาราธนาต่าง ๆ	-	-	-	-
* ประวัตติและสำคัญของวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหณะ	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* ระเบียบพิธี พิธีเวียนเทียน การปฏิบัติตนในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* กฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล เช่น กฎหมายคุ้มครองเด็ก กฎหมายการศึกษา กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายลิขสิทธิ์	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
* ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมาย คุ้มครองสิทธิของบุคคล	-	-	-	-
* บทบาทและหน้าที่ของเยาวชนที่ดีต่อสังคมและ ประเทศชาติ โดยเน้นจิตสาธารณะ เช่น เคารพ กติกาสังคม ปฏิบัติตนตามกฎหมาย มีส่วนร่วม และรับผิดชอบในกิจกรรมทางสังคม อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ รักษาสาธารณประโยชน์	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
* ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่าง วัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
* วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ ที่ดี หรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน	-	-	-	-
* วิธีปฏิบัติตนในการเคารพในสิทธิเสรีภาพ ของตนเองและผู้อื่น	-	-	-	-
* ผลที่ได้จากการเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่น	-	-	-	-

ตาราง ๓.๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* หลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน	-	-	-	-
* การแบ่งอำนาจและการถ่วงดุลอำนาจอธิปไตยทั้ง ๓ ฝ่าย คือ นิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการตามที่ระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน	๑๖	๑	ศิลาจารึกและการอ่านจารึก	๘๔ - ๑๑๗
* การปฏิบัติตนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่	-	-	-	-

ตาราง ๓.๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	-	-	-	-
* ความหมายของคำว่าทรัพยากรมีจำกัดกับความต้องการมีไม่จำกัด ความขาดแคลน การเลือกและค่าเสียโอกาส	-	-	-	-
* ความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ	-	-	-	-
* หลักการในการบริโภคที่ดี	-	-	-	-
* ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภค	-	-	-	-
* ค่านิยมและพฤติกรรมของการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งผลดีและผลเสียของพฤติกรรมดังกล่าว	-	-	-	-
* ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	-	-
* ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ	-	-	-	-
* หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	-	-
* การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต	-	-	-	-
* ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	-	-	-	-

ตาราง ๓.๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความหมาย ประเภท และความสำคัญของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ	๑๓	๑	ธนาคาร	๒๗๒ - ๓๐๑
* บทบาท หน้าที่ ความสำคัญของ ธนาคารกลาง	-	-	-	-
* การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และสถาบันการเงิน	-	-	-	-
* ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และกัน การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ	-	-	-	-
* ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน ประเทศ และเสนอแนวทางแก้ไข	-	-	-	-
* ความหมายและกฎอุปสงค์ อุปทาน	-	-	-	-
* ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน	-	-	-	-
* ความหมายและความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา	-	-	-	-
* กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา	-	-	-	-
* ตัวอย่างการละเมิดแห่งทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท	-	-	-	-

ตาราง ๓.๗ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาและช่วงเวลา สำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์	-	-	-	
* ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่อ ปัจจุบันและอนาคต	-	-	-	-
* ที่มาของศักราชที่ปรากฏในเอกสาร ประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่ จ.ศ. / ม.ศ. / ร.ศ. / พ.ศ. / ค.ศ. และ ฮ.ศ.	-	-	-	-
* วิธีการเทียบศักราชต่าง ๆ และตัวอย่างการเทียบ	-	-	-	-
* ตัวอย่างการใช้ศักราชต่าง ๆ ที่ปรากฏใน เอกสารประวัติศาสตร์ไทย	-	-	-	-
* ความหมายและความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกัน	๑๖	๑	ศิลาจารึกและการอ่านศิลาจารึก	๘๔ - ๑๑๗
* ตัวอย่างหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ ไทยสมัยสุโขทัยทั้งหลักฐานชั้นต้น และ หลักฐานชั้นรอง เช่น ข้อความในศิลาจารึกสมัย สุโขทัย	-	-	-	-
* นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษา เรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นของตนเองในสมัยใดก็ได้	-	-	-	-

ตาราง ๓.๘ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ที่ตั้ง และสภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ผลต่อพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ	-	-	-	-
* พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่าง ๆ และแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	-	-	-	-
* ความร่วมมือผ่านการรวมกลุ่มเป็นอาเซียนของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ถือว่าเป็นพัฒนาการของภูมิภาค	-	-	-	-
* ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	-	-	-	-
* อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อพัฒนาการของสังคมไทยในปัจจุบัน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๙ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์
 มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย	๑๘	๑	สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในประเทศไทย	๒ - ๒๙
	๒๔	๑	เมืองหลวงเก่าของไทย	๘๖ - ๑๓๑
* รัฐโบราณในดินแดนไทย เช่น ศรีวิชัย ตามพรลิงค์ ทวารวดี	๒๔	๑	เมืองหลวงเก่าของไทย	๘๖ - ๑๓๑
* รัฐไทยในดินแดนไทย เช่น ล้านนา นครศรีธรรมราช สุพรรณภูมิ	๔	๑	ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘ - ๓๐๑
* การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก)	๒	๑	มหाराชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
	๔	๑	ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘ - ๓๐๑
	๒๔	๑	เมืองหลวงเก่าของไทย	๘๖ - ๑๓๑
* พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๒๔	๑	เมืองหลวงเก่าของไทย	๘๖ - ๑๓๑
* วัฒนธรรมสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย วรรณกรรม ประเพณีสำคัญ ศิลปกรรมไทย	๑๔	๑	ประติมากรรมไทย	๗๖ - ๑๑๕
	๒๔	๑	วรรณคดีมรดก	๑๒ - ๔๕
* ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น การชลประทาน เครื่องสังคโลก	๒๒	๑	เครื่องจักสาน	๖๒ - ๙๕
	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* ความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๐ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	๔	๑	ภูมิอากาศ	๑๔๖ - ๑๕๙
* การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่นแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมในการ สืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	๓๗	๑	ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์	๑๗๖ - ๒๐๙
* พิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูด ลองจิจูด)	๓๒	๑	เส้นแบ่งเขตแดนระหว่างประเทศ	๑๔๒ - ๑๗๗
* เส้นแบ่งเวลา	-	-	-	-
* การเปรียบเทียบวัน เวลาของโลก	-	-	-	-
* สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีป เอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจภูมิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	๓	๔	ข้าว	๒ - ๔๙
			ฝ้าย	๗๑ - ๑๒๑
			ยางพารา	๑๒๒ - ๑๖๕
			ทรัพยากรป่าไม้	๑๖๖ - ๒๐๑
* ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	-	-	-	-
* ประเด็นปัญหาจากภูมิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	๓	๑	ทรัพยากรป่าไม้	๑๖๖ - ๒๐๑
* แนวการจัดการภัยพิบัติ และการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนียที่ยั่งยืน	๓	๑	ทรัพยากรป่าไม้	๑๖๖ - ๒๐๑
	๑๕	๔	น้ำเสีย	๑๗๒ - ๑๘๗
			ขยะมูลฝอย	๑๘๘ - ๒๑๑
			มลพิษทางอากาศ	๒๑๒ - ๒๔๑
			ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับสากล	๒๔๒ - ๒๗๑
	๑๙	๑	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑๐ - ๔๙

ตาราง ๓.๑๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ในฐานะเป็นรากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ และมรดกของชาติ	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
	๑๖	๒	การบูรณะวัดพระศรีรัตนศาสดาราม	๒ - ๒๑
			พระไตรปิฎกและการชำระพระไตรปิฎก	๒๒ - ๕๓
	๒๘	๑	วัดไทย	๘ - ๓๓
* ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙
* สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ : การผจญมาร การตรัสรู้ การสั่งสอน	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* พุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นางชุชชุตตรา พระเจ้าพิมพิสาร	-	-	-	-
* ชาดก : มิตตวินทุกชาดก ราโชวาทชาดก	-	-	-	-
* ศาสนิกชนตัวอย่าง:พระมหาธรรมราชาลิไท สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส	๑๖	๑	พระไตรปิฎกและการชำระพระไตรปิฎก	๒๒ - ๕๓
* โครงสร้างและสาระของพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก	๑๖	๑	พระไตรปิฎกและการชำระพระไตรปิฎก	๒๒ - ๕๓
* พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖)	-	-	-	-
* อริยสัจ ๔ (ทุกข์ : ชั้น ๕ -อายุตนะ) (สมุทัย : หลักกรรม - สมบัติ ๔ , วิบัติ ๔ : อกุศลกรรมบถ ๑๐ : อบายมุข ๖) (นิโรธ : สุข ๒) (มรรค : บุปพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา : ตรุณธรรม ๖ : กุลจรัฏฐิติธรรม ๔ : กุศลกรรมบถ ๑๐ :	๑๖	๑	พระไตรปิฎกและการชำระพระไตรปิฎก	๒๒ - ๕๓

ตาราง ๓.๑๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
สติปัญญา ๔ : มงคล ๓๘ – ประพฤติธรรม , เว้นจากความชั่ว , เว้นจากการดื่มน้ำเมา				
* พุทธศาสนสุภาษิต : สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม , ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว , การสั่งสมบุญนำสุขมาให้ , ผู้บูชาเขา ย่อมได้รับการบูชาตอบ ผู้ไหว้เขา ย่อมได้รับการไหว้ตอบ	-	-	-	-
* พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ๒ วิธี คือ วิธีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์	-	-	-	-
* สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา : รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญา , ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัญญา เน้นอานาปานาสติ , นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน	-	-	-	-
* การปฏิบัติตนตามหลักธรรม	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การเป็นลูกที่ดีตามหลักทศเบื้องต้นในทศ ๖	-	-	-	-
* มรรยาทของศาสนิกชน (การต้อนรับ มรรยาทของผู้เป็นแขก ฝึกปฏิบัติระเบียบพิธี ปฏิบัติต่อพระภิกษุ การยืม การให้ที่นั่ง การเดินสวน การสนทนา การรับสิ่งของ , การแต่งกายไปวัด การแต่งการไปงานมงคล งานอวมงคล)	-	-	-	-
* การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม (การทำบุญ ตักบาตร การถวายภัตตาหาร สังฆทาน เครื่องสังฆทาน ผ้าอาบน้ำฝน การจัดเครื่องไทยธรรม เครื่องไทยทานการกรวดน้ำ การทอดกฐิน ทอดผ้าป่า)	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙
* หลักธรรมเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องในวันมาฆบูชา วิสาขบูชา อัญญมิมบูชา อาสาฬหบูชา ธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ , ระเบียบพิธี และการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหณะ	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* ศาสนพิธี พิธีกรรม แนวปฏิบัติของศาสนาอื่น ๆ	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙

ตาราง ๓.๑๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว เช่น กฎหมายเกี่ยวกับความสามารถของผู้เยาว์ กฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว เช่น การหมั้น การสมรส การรับรองบุตร การรับบุตรบุญธรรม	๑๘	๑	กฎหมายกับสังคมไทย	๘๖ - ๑๐๕
* กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและประเทศ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร และเน้นการกรอกแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กฎหมายแรงงาน กฎหมายปกครอง	-	-	-	-
* สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	-	-	-	-
* แนวทางส่งเสริมให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	-	-	-	-
* บทบาท ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม (ครอบครัว การศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง)	-	-	-	-
* ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* กระบวนการในการตรากฎหมาย (ผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย ขั้นตอนการตรากฎหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตรากฎหมาย)	-	-	-	-
* เหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงสำคัญของระบอบการปกครองของไทย	-	-	-	-
* หลักการเลือกข้อมูล ข่าวสาร เพื่อนำมาวิเคราะห์	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความหมายและความสำคัญของการลงทุน และการออมต่อระบบเศรษฐกิจ	๑๓	๑	ธนาคาร	๒๗๒ - ๓๐๑
* การบริหารจัดการเงินออมและการลงทุนภาคครัวเรือน	-	-	-	-
* ปัจจัยของการลงทุนและการออม คือ อัตราดอกเบี้ย รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ค่าของเงิน เทคโนโลยี การคาดเดาเกี่ยวกับอนาคต	-	-	-	-
* ปัญหาที่มาของการลงทุนและการออมในประเทศไทย	-	-	-	-
* ความหมาย ความสำคัญ และหลักการผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ	-	-	-	-
* สำนวนการผลิตสินค้าในท้องถิ่นที่มีการผลิตอะไรบ้าง ใช้วิธีการผลิตอย่างไร มีปัญหาด้านใดบ้าง	๑๘	๑	ระบบการค้าผลิตผลการเกษตร	๒๔๔ - ๒๗๑
* มีการนำเทคโนโลยีอะไรมาใช้ที่มีผลต่อการผลิตสินค้าและบริการ	๑๘	๑	ระบบการค้าผลิตผลการเกษตร	๒๔๔ - ๒๗๑
* นำหลักการผลิตมาวิเคราะห์การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๗ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ระบบเศรษฐกิจต่าง ๆ	-	-	-	-
* หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย	-	-	-	-
* การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น น้ำมัน ป่าไม้ ทองคำ ถ่านหิน แร่ เป็นต้น	๓	๓	ทรัพยากรป่าไม้	๑๖๖ – ๒๐๑
			ผลิตผลป่าไม้	๒๐๒ – ๒๓๑
			การทำไม้	๒๓๒ – ๒๔๗
* การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๘ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทาง
ประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปลักษณ์ของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น	๒	๑	มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
	๑๕	๑	ชุมชนโบราณในเมืองไทย จากหลักฐานภาพถ่ายทางอากาศ	๑๒๖ - ๑๗๑
	๑๖	๒	การอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ	๕๔ - ๘๓
			ศิลาจารึกและการอ่านจารึก	๘๔ - ๑๑๗
* ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในสมัยอยุธยาและธนบุรี เช่น ข้อความบางตอนในพระราชพงศาวดารอยุธยา จดหมายเหตุชาวต่างชาติ	-	-	-	-
* การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์	-	-	-	-
* ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี	-	-	-	-
* ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์	-	-	-	-

ตาราง ๓.๑๙ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิศาสตร์ต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อพัฒนาการโดยสังเขป	-	-	-	-
* พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)	-	-	-	-
* ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรม ตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย	-	-	-	-
* อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๐ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
 สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์
 มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา	๔	๑	ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘ - ๓๐๑
* ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	๒๔	๑	เมืองหลวงเก่าของไทย	๘๖ - ๑๓๑
* พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๒๓	๑	ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย	๙๒ - ๑๑๗
	๒๔	๑	เมืองหลวงเก่าของไทย	๘๖ - ๑๓๑
* การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑ และการกู้เอกราช	๒	๑	มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
	๔	๑	ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘ - ๓๐๑
	๒๔	๑	วรรณคดีมรดก	๑๒ - ๔๕
* ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา เช่น การควบคุมกำลังคนและศิลปวัฒนธรรม	๑๔	๑	ประติมากรรมไทย	๗๖ - ๑๑๕
	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
	๒๔	๑	วรรณคดีมรดก	๑๒ - ๔๕
* การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี	๒	๑	มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
	๔	๑	ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘- ๓๐๑
	๒๔	๑	วรรณคดีมรดก	๑๒ - ๔๕
* ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทยเช่น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ พระสุริโยทัย พระนเรศวรมหาราช พระนารายณ์มหาราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท (บุนนาค)	๒	๑	มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
	๒๑	๑	วีรสตรีไทย	๖๔ - ๙๓
	๒๔	๑	เมืองหลวงเก่าของไทย	๘๖ - ๑๓๐

ตาราง ๓.๒๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	๔	๑	ภูมิอากาศ	๑๔๖ - ๑๕๙
* การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่นแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมในการสืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา	๑๒	๑	แผนที่	๓๓๖ - ๓๙๑
* การแปลความหมาย มาตราส่วน ทิศ และสัญลักษณ์ในแผนที่	-	-	-	-
* สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	๒๘	๑	แผ่นดินไหว	๒๖๔ - ๒๙๓
	๓๐	๑	คลื่นสึนามิ	๒๓๔ - ๒๖๓

ตาราง ๓.๒๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจภูมิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับเล่ม	จำนวนเรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
	๑๗	๑	ข้าวสาลี	๒๓๘ - ๒๗๓
	๑๘	๑	ดินและปุ๋ย	๑๘๒ - ๒๑๓
	๑๙	๑	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑๐ - ๔๙
* ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	๑๕	๑	ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับสากล	๒๔๒ - ๒๗๓
	๒๓	๑	ชาติพันธุ์	๑๑๘ - ๑๔๙
* แนวทางการจัดการภัยพิบัติ และทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	๓	๑	ทรัพยากรป่าไม้	๑๖๖ - ๒๐๑
	๑๒	๑	การพัฒนาแหล่งน้ำ	๒๔๘ - ๒๙๙
	๑๕	๑	ขยะมูลฝอย	๑๘๘ - ๒๑๑
	๑๙	๑	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑๐ - ๔๙

ตาราง ๓.๒๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเหล่านั้นในปัจจุบัน	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* ความสำคัญของศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์ อารยธรรมและความสงบสุขแก่โลก	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อ ในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙
* สัมมนาพระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน	-	-	-	-
* ศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ เช่น ปางมาวิชัย ปางปฐมเทศนา ปางลีลา และปางประจำวันเกิด	๒๙	๑	พระพุทธรูป	๓๘ - ๗๑
* สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ (ปฐมเทศนา โอวาทปาติโมกข์)	-	-	-	-
* พุทธสาวก พุทธสาวิกา (พระอัญญาโกณฑัญญะ พระมหาปชาบดีเถรี พระเขมาเถรี และพระเจ้า ปเสนทิโกศล)	-	-	-	-
* ชาดก (นันทวิสากาลชาดก สุวณฺณหังสชาดก)	-	-	-	-
* ศาสนิกชนตัวอย่าง (ม.จ. หลุยงพูนพิสสมัย ดิศกุล และศาสตราจารย์ สัจญญธรรมศักดิ์)	-	-	-	-
* พระรัตนตรัย (สังฆคณ ๙)	-	-	-	-
* อริยสัจ ๔ (ทุกข์ : ชั้น ๕ - ไตรลักษณ์) ผสมุทัย : หลักกรรม - วิภว ๓ , ปปัญจธรรม ๓) (นิโรธ : อุตตถะ ๓) (มรรค : มรรคมืองค์ ๘ , ปัญญา ๓ , สัมปรีชธรรม ๗ , บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ , อุบาสก ธรรม ๗ , มงคล ๓๘ มีศีลปวิทยา , พบสมณะ , ฟังธรรมตามกาล , สนทนาธรรมตามกาล)	-	-	-	-
* พุทธศาสนสุภาษิต : ขณะตนนั้นแลดีกว่า , ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุข , ความประมาท เป็นทางแห่งความตาย , เรื่องน่ารู้จาก พระไตรปิฎก : พุทธปณิธาน ๔ ในมหา ปรินิพพานสูตร)	๓๐	๑	หอพระไตรปิฎก	๓๘ - ๕๗
* การปฏิบัติตนตามหลักธรรม	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ๒ วิธี คือ วิธีคิดแบบบอริยสัง และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย	-	-	-	-
* สวดมนต์แปลและแผ่เมตตา : รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการจิตและเจริญปัญญา , ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ , นำวิธีการบริหารจัดการและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน	-	-	-	-
* วิธีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนศาสนาอื่น ๆ	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑

ตาราง ๓.๒๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* หน้าที่และบทบาทของพระภิกษุในการปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย และจริยวัตรอย่างเหมาะสม	-	-	-	-
* การปฏิบัติต่อพระภิกษุในงานศาสนพิธีที่บ้าน การสนทนา การแต่งกาย มรรยาทการพูดกับพระภิกษุตามฐานะ	-	-	-	-
* การเป็นศิษย์ที่ดีตามหลักทศเปื้องขวาในทศ ๖ ของพระพุทธศาสนา	-	-	-	-
* การปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธตามพุทธปณิธาน ๔ ในมหาปริณิพพานสูตร	-	-	-	-
* การปฏิบัติตนในศาสนพิธี (พิธีทำบุญ งานมงคล งานอวมงคล , การนิมนต์พระภิกษุ การเตรียมที่ตั้งพระพุทธรูปและเครื่องบูชา การวางด้าน สายสิญจน์ การลาดอาสนะ การเตรียมเครื่องรับรอง การจุดธูปเทียน , ข้อปฏิบัติในวันเลี้ยงพระ การถวายข้าวพระพุทธ การถวายไทยธรรม การกรวดน้ำ)	-	-	-	-
* ประวัติวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย (วันวิสาขบูชา วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ)	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* หลักปฏิบัติตน : การฟังธรรมเทศนา การแต่งกายในการประกอบศาสนพิธีที่วัด การงดเว้นอบายมุข การประพฤติปฏิบัติในวันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ	-	-	-	-
* การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	-	-	-	-
* การศึกษาเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบของพระพุทธศาสนา นำไปปฏิบัติและเผยแพร่ตามโอกาส	-	-	-	-
* การศึกษาการรวมตัวขององค์กรชาวพุทธ	-	-	-	-
* การปลูกจิตสำนึกในการบำรุงวัดและพุทธสถานให้เกิดประโยชน์	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและ วัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ลักษณะการกระทำผิดและโทษทางอาญาและทางแพ่ง	-	-	-	-
* ตัวอย่างการกระทำผิดทางอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และการกระทำผิดทางแพ่ง เช่น การทำผิดสัญญา การทำละเมิด	๑๘	๑	กฎหมายกับสังคมไทย	๘๖ - ๑๐๕
* ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
* การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตามวาระและโอกาสที่เหมาะสม	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
* ความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมสากล	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
	๒๐	๑	ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศ	๔๐ - ๗๓
	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาไทยที่เหมาะสม	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* การเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
* ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
* สาเหตุปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการทุจริต ปัญหาอาชญากรรม	๙	๑	ยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท	๒๒๒ - ๒๔๑
	๑๕	๔	น้ำเสีย	๑๗๒ - ๑๘๗
			ขยะมูลฝอย	๑๘๘ - ๒๑๑
			มลพิษทางอากาศ	๒๑๒ - ๒๔๑
			ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับสากล	๒๔๒ - ๒๗๑
* แนวทางความร่วมมือในการลดความขัดแย้ง และการสร้างความสมานฉันท์	-	-	-	-
* ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข เช่น การอยู่ร่วมกันอย่างมีขันติธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าในตนเอง รู้จักมองโลกในแง่ดี สร้างทักษะทางอารมณ์ รู้จักบริโภค ด้วยปัญญา เลือกรับ - ปฏิเสธข่าว และวัตถุต่าง ๆ ปรับปรุงตนเองและสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน เช่น การปกครองระบอบเผด็จการ การปกครองระบอบประชาธิปไตย	-	-	-	-
* ความแตกต่าง ความคล้ายคลึงของการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย	-	-	-	-
* บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	-	-	-	-
* อำนาจหน้าที่ของรัฐบาล	-	-	-	-
* บทบาทสำคัญของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน	๒๗	๑	การบริหารราชการแผ่นดิน	๓๘ - ๖๑
* ความจำเป็นในการมีรัฐบาลตามระบอบประชาธิปไตย	-	-	-	-
* ประเด็นปัญหาและผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย	-	-	-	-
* แนวทางการแก้ไขปัญหา	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๗ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ความหมายและประเภทของตลาด	๒๘	๑	ตลาด	๕๘ - ๘๗
* ความหมายและตัวอย่างของอุปสงค์และอุปทาน	๑๘	๑	ระบบการคำนวณผลการเกษตร	๒๔๔ - ๒๗๑
* ความหมายและความสำคัญของกลไกราคา และ การกำหนดราคาในระบบเศรษฐกิจ	-	-	-	-
* หลักการปรับและเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าและ บริการ	-	-	-	-
* สสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาท้องถิ่นทั้งทางด้าน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-
* วิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นโดยใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	-	-	-	-
* แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑๒	๑	การพัฒนาการเกษตรใน ชนบท	๑๔๒ - ๑๙๑
* แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนา ในระดับต่าง ๆ	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕
* หลักการสำคัญของระบบสหกรณ์	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕
* ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กับหลักการและระบบสหกรณ์เพื่อประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕

ตาราง ๓.๒๘ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
 สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์
 มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* บทบาท หน้าที่ของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ	-	-	-	-
* บทบาทและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของรัฐบาล เช่น การผลิตสินค้าและบริการสาธารณะที่เอกชน ไม่ดำเนินการ เช่น ไฟฟ้า ถนน โรงเรียน : บทบาทการเก็บภาษีเพื่อพัฒนาประเทศของรัฐบาล ในระดับต่าง ๆ / บทบาทการแทรกแซงราคา และการควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ	-	-	-	-
* บทบาทอื่นของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจในสังคมไทย	-	-	-	-
* นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล	-	-	-	-
* บทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	-	-	-	-
* ลักษณะของการการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ	๒๑	๑	การตลาดและการส่งออก ศิลปหัตถกรรม	๑๘๘ – ๒๑๙
* กลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ	-	-		-
* ผลกระทบที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ความหมาย สาเหตุ และแนวทางแก้ไขภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด	-	-	-	-
* สภาพและสาเหตุปัญหาการว่างงานผลกระทบ และ แนวทางการแก้ปัญหา	-	-	-	-
* การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ	-	-	-	-
* สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๒๙ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
 สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์
 มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์สำหรับ การศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้น ในท้องถิ่นตนเอง	-	-	-	-
* นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษา เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว และ ท้องถิ่นของตน	-	-	-	-
* วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์	๔	๑	การต่างประเทศสมัย รัตนโกสินทร์	๒๕๒ - ๒๗๗

ตาราง ๓.๓๐ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
 สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์
 มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของ
 เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก (ยกเว้นเอเชีย) ที่มีผลต่อการพัฒนาการ โดยสังเขป	-	-	-	-
* พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และ การเมืองของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก (ยกเว้นเอเชีย)	-	-	-	-
* อิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่มีผลต่อ พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก	-	-	-	-
* ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เช่น สงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ สงครามเย็น องค์การความร่วมมือระหว่าง ประเทศ	๒๑	๑	องค์การสหประชาชาติและ องค์การในเครือ	๒๙๒ - ๓๒๑

ตาราง ๓.๓๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
 สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์
 มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การสถาปนากรุงเทพมหานครเป็นราชธานีของไทย	๒	๑	กรุงเทพมหานคร	๑๙๐ - ๒๒๑
	๑๔	๑	พระราชวังในกรุงเทพมหานคร	๒ - ๒๔๑
* ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์	-	-	-	-
* บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในราชวงศ์จักรี ในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ	๒	๑	มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย	๑๕๖ - ๑๗๑
	๔	๑	ลำดับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๗๘ - ๓๐๑
* พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ทางด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามช่วงสมัยต่าง ๆ	๔	๑	การต่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์	๒๕๒ - ๒๗๗
	๒๓	๑	ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย	๙๒ - ๑๑๗
	๓๐	๑	กฎหมายตราสามดวง	๙๘ - ๑๒๗
* เหตุการณ์สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีผลต่อการพัฒนาชาติไทย เช่น การทำสนธิสัญญาเบาว์ริง ในสมัยรัชกาลที่ ๔ การปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ ๕ การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ โดยวิเคราะห์สาเหตุ และผลของเหตุการณ์ต่าง ๆ	๔	๑	การต่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์	๒๕๒ - ๒๗๗
	๑๔	๑	ประติมากรรมไทย	๗๖ - ๑๑๕
	๒๔	๑	วรรณคดีมรดก	๑๒ - ๔๕
* ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ และพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	๑๓	๑	หัตถกรรมพื้นบ้าน	๕๔ - ๘๗
	๑๔	๑	ประติมากรรมไทย	๗๖ - ๑๑๕
	๑๙	๑	ภูมิปัญญาชาวบ้าน	๒๔๔ - ๒๖๓
	๒๒	๑	เครื่องจักสาน	๖๒ - ๙๕
* ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ และพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
	๒๔	๑	วรรณคดีมรดก	๑๒ - ๔๕
* บทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา	๔	๑	ภูมิศาสตร์	๑๔๖ - ๑๕๙
* การเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	๑๒	๑	แผนที่	๓๓๖ - ๓๙๑
	๑๖	๑	ดาวเทียมเพื่อการเกษตร	๒๑๘ - ๒๓๕
	๓๗	๑	ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์	๑๗๖ - ๒๐๙
* สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	๒๘	๑	แผ่นดินไหว	๒๖๔ - ๒๙๓
	๓๐	๑	คลื่นสึนามิ	๒๓๔ - ๒๖๓
* การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ (ธรณีภาค บรรยากาศภาค อุทกภาค และ ชีวภาค) ของพื้นที่ในประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์	๒๘	๑	แผ่นดินไหว	๒๖๔ - ๒๙๓
	๓๐	๑	คลื่นสึนามิ	๒๓๔ - ๒๖๓
* การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่ส่งผลต่อภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติ	๑๕	๑	มลพิษทางอากาศ	๒๑๒ - ๒๔๑

ตาราง ๓.๓๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจภูมิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	๓	๓	ข้าว	๒ - ๔๙
			ข้าวโพด	๕๐ - ๗๑
			ฝ้าย	๗๒ - ๑๒๑
	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
	๑๔	๑	การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์	๑๖๔ - ๑๗๙
	๑๗	๒	ปอแก้วปอกระเจา	๑๖๒ - ๑๘๕
* ปัจจัยทางกายภาพและสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	๑๘	๑	ดินและปุ๋ย	๑๘๒ - ๒๑๓
	๑๙	๑	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑๐ - ๔๙
	๒๓	๑	ชาติพันธุ์	๑๑๘ - ๑๔๙
* ประเด็นปัญหาจากภูมิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้	๑๕	๔	น้ำเสีย	๑๗๒ - ๑๘๗
			ขยะมูลฝอย	๑๘๘ - ๒๑๑
			มลพิษทางอากาศ	๒๑๒ - ๒๔๑
* แนวทางการจัดการภัยพิบัติ และการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้			ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับสากล	๒๔๒ - ๒๗๑
	๓	๑	ทรัพยากรป่าไม้	๑๖๖ - ๒๐๑
	๑๒	๑	การป้องกันและบรรเทา น้ำท่วม	๒๘๖ - ๒๙๙
	๑๕	๑	ขยะมูลฝอย	๑๘๘ - ๒๑๑
* เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก	๑๙	๑	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑๐ - ๔๙
	-	-	-	-
* ความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม	๒๑	๑	การอนุรักษ์และ พัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ	๒๕๖ - ๒๙๑

ตาราง ๓.๓๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ลักษณะของสังคมชมพูทวีปและคติความเชื่อทางศาสนาสมัยก่อนพระพุทธเจ้า	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
	๒๐	๑	ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย	๑๐ - ๓๙
* พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด (การตรัสรู้)	๓๙	๑	การศึกษาของสงฆ์	๖ - ๔๑
* การก่อตั้งพระพุทธศาสนา วิธีการสอน และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามแนวพุทธจริยา	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
	๓๙	๑	การศึกษาของสงฆ์	๖ - ๔๑
* พุทธประวัติด้านการบริหารและการธำรงรักษาพระพุทธศาสนา	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* พระพุทธศาสนามีทฤษฎีและวิธีการที่เป็นสากลและมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง	-	-	-	-
* พระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนา ศรัทธา และปัญญาที่ถูกต้อง	-	-	-	-
* ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา	-	-	-	-
* หลักการของพระพุทธศาสนากับหลักวิทยาศาสตร์	-	-	-	-
* การคิดตามนัยแห่งพระพุทธศาสนาและการคิดแบบวิทยาศาสตร์	-	-	-	-
* พระพุทธศาสนาเน้นการฝึกหัด อบรมตน การพึ่งตนเอง และการมุ่งอิสรภาพ	-	-	-	-
* พระพุทธศาสนาเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา	-	-	-	-
* พระพุทธศาสนาเน้นความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยและวิธีการแก้ปัญหา	-	-	-	-
* พระพุทธศาสนาฝึกตนไม่ให้ประมาท	-	-	-	-
* พระพุทธศาสนามุ่งประโยชน์สุขและสันติภาพแก่บุคคล สังคมและโลก	-	-	-	-
* ศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาแบบยั่งยืน	-	-	-	-
* ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการศึกษาที่สมบูรณ์ / การเมือง / สันติภาพ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* พระรัตนตรัย (วิเคราะห์ความหมายและคุณค่าของพุทธะ ธรรมะ สังฆะ)	-	-	-	-
* อริยสัจ ๔ (ทุกข์ : ชั้น ๕ - นามรูป , โลกธรรม ๘ , จิต เจตสิก) (สมุทัย : หลักกรรม : นิยาม ๕) วิตก ๓ , กรรมนิยาม : กรรม ๑๒ , มิจฉาณิชา ๕ , ธรรมนิยาม : ปฏิจจสมุปบาท , อุปาทาน ๔) (นิโรธ : ภาวนา ๔ , วิมุตติ ๕ นิพพาน) (มรรค : พระสัทธรรม ๓ , ปัญญาวิมุตติธรรม ๔ , พละ ๕ , อุบาสกธรรม ๕ , อปริหานิยมธรรม ๗ , ปาปณิกธรรม ๓ , ทิฏฐธัมมิกัตถสังวัตตนิกรธรรม ๔ , โภคอาทิยะ ๕ อริยวัฑฒิ ๕ , อธิปไตย ๓ , สาราณียธรรม ๖ ทศพิชราชธรรม ๑๐ , วิปัสสนาญาณ ๙ มงคล ๓๘ - สงเคราะห์บุตร , สงเคราะห์ภรรยา , สันโดษ , ถูกโลกธรรม จิตไม่หวั่นไหว , จิตไม่เศร้าโศก , จิตไม่มัวหมอง , จิตเกษมความเพียรเผากิเลส , เห็นอริยสัจ , บรรลุนิพพาน	-	-	-	-
* พุทธศาสนาสุภาสิต : จิตที่ฝึกดีแล้วนำสุขมาให้ , บัณฑิตย่อมไม่แสดงอาการขึ้น ๆ ลง ๆ , คนที่ไม่ถูกนินทา ไม่มีในโลก , ฆ่าความโกรธได้ย่อมอยู่เป็นสุข , คนขยันเอาการเอางาน , กระทำเหมาะสม ย่อมหาทรัพย์ได้ , เกิดเป็นคนควรจะพยายามจนกว่าจะประสบความสำเร็จ , ความสันโดษเป็นทรัพย์อย่างยิ่ง , การเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลก , พระราชาเป็นประมุขของประชาชน , สติเป็นเครื่องตื่นในโลก , สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี , นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง	-	-	-	-
* พุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระอัสสชิ , พระกิสาโคตมิเถรี , พระนางมัลลิกา , หมอชีวก โกมารภัจ , พระอนรุทธะ , พระองคฺลิมาล , พระธัมมทินนาเถรี , จิตตคหบดี , พระอานนท์ , พระปฎาจาราเถรี , จุฬสุภัทธา , สุมนมาลาการ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ชาดก : เวสสันดรชาดก , มโหสถชาดก , มหาชนกชาดก	-	-	-	-
* ศาสนิกชนตัวอย่าง : พระนาคเสน - พระยามิลินท์ , สมเด็จพระวันรัต , พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต , สุชีวะ ภูญญาภาภ , สมเด็จพระนารายณ์มหาราช , พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) , พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) , ดร.เอ็มเบตการ์ , พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว , พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) อนาคาริก ธรรมปาละ	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* วิธีการศึกษาพระไตรปิฎกและคัมภีร์ของศาสนาอื่น ๆ การสังคายนา และการเผยแพร่พระไตรปิฎก	๑๖	๑	พระไตรปิฎกและการชำระพระไตรปิฎก	๒๒ - ๕๓
	๓๐	๑	หอพระไตรปิฎก	๓๘ - ๕๗
* ความสำคัญและคุณค่าพระไตรปิฎก	๑๖	๑	พระไตรปิฎกและการชำระพระไตรปิฎก	๒๒ - ๕๓
	๓๐	๑	หอพระไตรปิฎก	๓๘ - ๕๗
* ตัวอย่างผลที่เกิดจากการทำความดี ความชั่ว	-	-	-	-
* โยนิโสมนสิการด้วยวิธีคิดแบบอริยสัจ	-	-	-	-
* หลักธรรมตามสาระการเรียนรู้ข้อ ๑๓	-	-	-	-
* ประวัติพระพุทธเจ้า มุขัมมัต พระเชชู	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* คุณค่าและความสำคัญของค่านิยมและจริยธรรม	-	-	-	-
* การจัดการความขัดแย้งเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	-	-	-	-
* พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ๑๐ วิธี (เน้นวิธีคิดแบบแยกส่วนประกอบ แบบสามัญญลักษณะ แบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน และแบบวิภังขาท)	-	-	-	-
* สวดมนต์แปลและเผยแพร่ รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา : ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน , นำวิธีการบริหารจิตและเจริญ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
ปัญหาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ คุณภาพ ชีวิตและสังคม	-	-	-	-
* หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข คือ : หลักธรรมในพระพุทธศาสนา เช่น สาราณียธรรม ๖ , อธิปไตย ๓ มิจฉาวณิชชา ๕ , อริยวัฑฒิ ๕ โภคอาทियะ ๕ : คริสต์ศาสนา ได้แก่ บัญญัติ ๑๐ ประการ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง) : ศาสนาอิสลาม ได้แก่ หลักจริยธรรม (เฉพาะที่ เกี่ยวข้อง)	-	-	-	-
* สภาพปัญหาในชุมชนและสังคม				

ตาราง ๓.๓๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ -๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ : การเข้าใจในกิจของพระภิกษุ เช่น การศึกษาการปฏิบัติธรรมและการเป็นนักรบที่ดี , คุณสมบัติทายกและปฏิคาหก , หน้าที่และบทบาทของพระภิกษุในฐานะพระนักเทศน์ พระธรรมทูต พระธรรมจาริก พระวิทยากร พระวิปัสสนาจารย์ และพระนักพัฒนา , การปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาของพุทธบริษัทในสังคมไทย , การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุทางกาย วาจา และใจ ที่ประกอบด้วยเมตตา , การปฏิสังขารที่เหมาะสมต่อพระภิกษุในโอกาสต่าง ๆ	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว และสังคม ได้แก่ การรักษาศีล ๘ , การเข้าร่วมกิจกรรมและเป็นสมาชิกขององค์กรชาวพุทธ , การเป็นชาวพุทธที่ดีตามหลักทศเบื้องต้นในทศ ๖ , การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในฐานะผู้ปกครองและผู้อยู่ในปกครองตามหลักทศเบื้องล่างในทศ ๖ , การปฏิสังขารตามหลักปฏิสังขารหลักปฏิสังขาร ๒ , หน้าที่และบทบาทของอุบาสิกอุบาสิกาที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน , การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวตามหลักทศเบื้องหลังในทศ ๖ , การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และโลก	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* ประเภทของศาสนพิธีในพระพุทธศาสนา : ศาสนพิธีเนื่องด้วยพุทธบัญญัติ เช่น พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พิธีเวียนเทียน ถวายสังฆทาน ถวายผ้าอาบน้ำฝน พิธีทอดกฐิน พิธีปวารณา , ศาสนพิธีที่นำพระพุทธศาสนาเข้าไปเกี่ยวเนื่อง เช่น การทำบุญเลี้ยงพระในโอกาสต่าง ๆ	๔ ๓๙	๑ ๑	การศาสนา การศึกษาของสงฆ์	๒๑๐ - ๒๕๑ ๖ - ๔๑
* ความหมาย ความสำคัญ คติธรรมในพิธีกรรม บทสวดมนต์ของนักเรียน งานพิธี คุณค่าและประโยชน์	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑

ตาราง ๓.๓๕ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ -๖

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* พิธีบรรพชาอุปสมบท คุณสมบัติของผู้ขอ บรรพชาอุปสมบท เครื่องอัฐบริวาร ประโยชน์ ของการบรรพชาอุปสมบท	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* บุญพิธี ทานพิธี กุศลพิธี	-	-	-	-
* คุณค่าและประโยชน์ของศาสนาพิธี	-	-	-	-
* การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	-	-	-	-
* หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญและ เทศกาลที่สำคัญในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในวันสำคัญ และเทศกาล ที่สำคัญในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* การปกป้อง ค้ำครอง ดำรงรักษาพระพุทธ ศาสนาของพุทธบริษัทในสังคมไทย	๔	๑	การศาสนา	๒๑๐ - ๒๕๑
* การปลูกจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมในสังคม	-	-	-	-

ตาราง ๓.๓๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว	๑๘	๑	กฎหมายกับสังคมไทย	๘๖ - ๑๐๕
* กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญา เช่น ซื้อขาย ขายฝาก เช่าทรัพย์ เช่าซื้อ ขายฝาก จำน่า จำนอง	๑๘	๑	กฎหมายกับสังคมไทย	๘๖ - ๑๐๕
* กฎหมายอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	๑๘	๑	กฎหมายกับสังคมไทย	๘๖ - ๑๐๕
* กฎหมายอื่นที่สำคัญ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน , กฎหมายการรับราชการทหาร , กฎหมายภาษีอากร , กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	๑๘	๑	กฎหมายกับสังคมไทย	๘๖ - ๑๐๕
* ข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
* โครงสร้างทางสังคม ประกอบด้วย การจัดระเบียบทางสังคม , สถาบันทางสังคม	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
* การขัดเกลาทางสังคม	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
* การเปลี่ยนแปลงทางสังคม	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
* การแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาทางสังคม	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
* คุณลักษณะพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก เช่น เคารพกฎหมายและกติกาสังคม , เคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและบุคคลอื่น , มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น , มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ชุมชน ประเทศชาติ และสังคมโลก , เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง , มีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง สิ่งแวดล้อม , มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิต	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
* ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และหลักการของสิทธิมนุษยชน	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
* บทบาทขององค์การระหว่างประเทศในเวทีโลกที่มีผลต่อประเทศไทย	๒๑	๑	องค์การสหประชาชาติและองค์การในเครือ	๒๙๒ - ๓๒๑

ตาราง ๓.๓๖ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
* บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญของ ไทยฉบับปัจจุบัน เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
* ปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศและแนวทาง แก้ปัญหาและพัฒนา	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* ความหมาย ความสำคัญของวัฒนธรรม	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
* ลักษณะและความสำคัญของวัฒนธรรมไทยที่ สำคัญ	๒๐	๑	ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม กับต่างประเทศ	๔๐ - ๗๓
	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
	๑๘	๑	สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่น ฐานของมนุษย์ในประเทศไทย	๒ - ๒๙
* การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	๒๐	๑	ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม กับต่างประเทศ	๔๐ - ๗๓
	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
	๑๘	๑	สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่น ฐานของมนุษย์ในประเทศไทย	๒ - ๒๙
	๑๙	๑	ภูมิปัญญาชาวบ้าน	๒๔๔ - ๒๖๓
* ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับ วัฒนธรรมสากล	๒๐	๑	ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม กับต่างประเทศ	๔๐ - ๗๓
	๑๖	๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๑๑๘ - ๑๔๓
	๑๘	๑	สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่น ฐานของมนุษย์ในประเทศไทย	๒ - ๒๙
* แนวทางอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยที่ดีงาม * วิธีการเลือกรับวัฒนธรรมสากล	๒๐	๑	ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม กับต่างประเทศ	๔๐ - ๗๓
	๑๘	๑	ประเพณีหลวงและประเพณี ราษฎร์	๓๐ - ๕๗
	๑๙	๑	ภูมิปัญญาชาวบ้าน	๒๔๔ - ๒๖๓
	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙

ตาราง ๓.๓๗ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* สถานการณ์การเมืองการปกครองของสังคมไทย	๓๑	๑	พรรคการเมืองไทย	๑๐๐ - ๑๒๗
* อิทธิพลของระบบการเมืองการปกครองที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต	-	-	-	-
* ปัญหาการเมืองสำคัญที่เกิดขึ้นภายในประเทศ สาเหตุ และแนวทางแก้ไข	๔	๑	การต่างประเทศสมัย รัตนโกสินทร์	๒๕๒ - ๒๗๗
* การประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศ เช่น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ ประเทศต่าง ๆ	๔	๑	การต่างประเทศสมัย รัตนโกสินทร์	๒๕๒ - ๒๗๗
* การแลกเปลี่ยนเพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมด้าน วัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม	๔	๑	การต่างประเทศสมัย รัตนโกสินทร์	๒๕๒ - ๒๗๗
* การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข : รูปแบบของรัฐ	๒๗	๑	การบริหารราชการแผ่นดิน	๓๘ - ๖๑
, ฐานและพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑
* การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญ ของไทยฉบับปัจจุบันที่ผลต่อการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม เช่น การตรวจสอบโดยองค์กรอิสระ การตรวจสอบโดยประชาชน	๓๒	๑	สิทธิมนุษยชน	๑๑๔ - ๑๔๑

ตาราง ๓.๓๘ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ระบบเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน ผลดีผลเสีย ของระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ	-	-	-	-
* ตลาดและประเภทของตลาด ข้อดีและข้อเสีย ของตลาดประเภทต่าง ๆ	๒๘	๑	ตลาด	๕๘ - ๘๗
* การกำหนดราคาตามอุปสงค์และอุปทาน การกำหนดราคาในเชิงกลยุทธ์ที่มีในสังคมไทย	-	-	-	-
* การกำหนดค่าจ้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้องและ อัตราค่าจ้างแรงงานในสังคมไทย	-	-	-	-
* บทบาทของรัฐในการแทรกแซงราคา และการควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่ายและจัดสรรในทาง เศรษฐกิจ	-	-	-	-
* การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนิน ชีวิตของตนเองและครอบครัว	-	-	-	-
* การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้าและบริการ	-	-	-	-
* ปัญหาการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา โดย การศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติฉบับที่ผ่านมา	๒๔	๑	แผนพัฒนาประเทศ	๒๗๖ - ๓๑๓
* การพัฒนาประเทศที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการวางแผนพัฒนาประเทศ ฉบับปัจจุบัน	๑๒	๓	การพัฒนาชาวเขาและ การเกษตรที่สูง	๑๑๐ - ๑๓๙
			การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕
			การพัฒนาปัจจัยการผลิต	๓๐๒ - ๓๓๕
* วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕
* ความหมาย ความสำคัญและหลักการของระบบ สหกรณ์	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕
* ตัวอย่างและประเภทของสหกรณ์ในประเทศไทย	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕
* ความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนา เศรษฐกิจในชุมชนและประเทศ	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕

ตาราง ๓.๓๘ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ปัญหาและแนวทางแก้ไขเศรษฐกิจในชุมชน	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕
* ตัวอย่างการรวมกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในการ แก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของชุมชน	๑๒	๑	การสหกรณ์	๒๓๐ - ๒๔๕

ตาราง ๓.๓๙ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ -๖

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* นโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศ	๑๓	๑	ธนาคาร	๒๗๒ - ๓๐๑
	๒๔	๑	แผนพัฒนาประเทศ	๒๗๖ - ๓๑๓
* บทบาทนโยบายการเงินและการคลังของรัฐบาล ในด้าน : การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ , การสร้างเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ , การ รักษาดุลการค้าระหว่างประเทศ , การแทรกแซง ราคาและการควบคุมราคา	๒๔	๑	แผนพัฒนาประเทศ	๒๗๖ - ๓๑๓
	๒๙	๑	เงินตรา	๑๗๔ - ๒๐๗
* รายรับและรายจ่ายของรัฐที่มีต่อประมาณ หนี้ สาธารณะ การพัฒนาทางเศรษฐกิจและคุณภาพ ชีวิตของประชาชน : นโยบายการเก็บภาษี ประเภทต่าง ๆ และการใช้จ่ายของรัฐ , แนว ทางการแก้ปัญหาการว่างงาน	-	-	-	-
* ความหมาย สาเหตุ และผลกระทบที่เกิดจาก ภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ อัตราการ ว่างงาน	-	-	-	-
* ตัวชี้วัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่น GDP, GNP รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล	-	-	-	-
* แนวทางการแก้ปัญหาของนโยบายการเงิน การคลัง	-	-	-	-
* วิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุค โลกาภิวัตน์ของไทย	-	-	-	-
* ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดเสรีทาง เศรษฐกิจของประเทศ	-	-	-	-
* ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของ ประเทศที่มีต่อภาคการเกษตรภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้าและบริการ	๒๑	๑	องค์การสหประชาชาติและ องค์การในเครือ	๒๙๒ - ๓๒๑
* การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ	๒๑	๑	การตลาดและการส่งออก ศิลปหัตถกรรม	๑๘๘ - ๒๑๙
	๓๔	๑	บริการธนาคารผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์	๑๙๔ - ๒๑๙

ตาราง ๓.๓๙ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ -๖
 สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์
 มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* บทบาทขององค์การระหว่างประเทศในเวทีการเงินโลกที่มีผลกับประเทศไทย	๒๑	๑	องค์การสหประชาชาติและองค์การในเครือ	๒๙๒ - ๓๒๑
* แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ	๒๑	๑	การตลาดและการส่งออก ศิลปหัตถกรรม	๑๘๘ - ๒๑๙
* บทบาทขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก เช่น WTO , NAFTA , EU , IMF , ADB , QPEC , FTA , APEC ในระดับต่าง ๆ เขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ	๒๑	๑	องค์การสหประชาชาติและองค์การในเครือ	๒๙๒ - ๓๒๑
* ปัจจัยต่าง ๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพา การแข่งขัน การขัดแย้ง และการประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจไทยกับต่างประเทศ	๒๑	๑	การตลาดและการส่งออก ศิลปหัตถกรรม	๑๘๘ - ๒๑๙
* ผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	-	-	-	-
* ปัจจัยต่าง ๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพา การแข่งขัน การขัดแย้ง และการประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจ วิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ	-	-	-	-

ตาราง ๓.๔๐ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทาง
ประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏใน หลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยและสากล	๑๘	๑	สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่น ฐานของมนุษย์ในประเทศไทย	๒ - ๒๗
* ตัวอย่างเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ของสังคมมนุษย์ที่มีปรากฏในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	๑๖	๑	ศิลาจารึกและการอ่านศิลา จารึก	๘๔ - ๑๑๗
* ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทาง ประวัติศาสตร์	-	-	-	-
* ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยนำเสนอ ตัวอย่างที่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน	-	-	-	-
* คุณค่าและประโยชน์ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่มีต่อการศึกษทางประวัติศาสตร์	-	-	-	-
* ผลการศึกษาหรือโครงการทางประวัติศาสตร์	-	-	-	-

ตาราง ๓.๔๑ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ -๖

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* อารยธรรมของโลกยุคโบราณ ได้แก่ อารยธรรม ลุ่มแม่น้ำไทกริส-ยูเฟรติส ไนล์ ฮวงโห ลินจู และ อารยธรรมกรีก โรมัน	-	-	-	-
* การติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตก และอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีต่อกันและกัน	-	-	-	-
* เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการ เปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน เช่น ระเบิด สักดินาสวาไมกักดี สงครามครูเสด การฟื้นฟูศิลป วิทยาการการปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ การสำรวจ ทางทะเล การปฏิรูปศาสนา การปฏิวัติ อุตสาหกรรม แนวคิดเสรีนิยม แนวคิดจักรวรรดิ นิยม แนวคิดชาตินิยม	-	-	-	-
* การขยาย การล่าอาณานิคมและผลกระทบ	-	-	-	-
* ความร่วมมือและความขัดแย้งของมนุษยชาติใน โลกในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐	๒๑	๑	องค์การสหประชาชาติและ องค์การในเครือ	๒๙๒ - ๓๒๑
* สถานการณ์สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๑ เช่น เหตุการณ์ระเบิดตึก World Trade Center ๑๑ กันยายน ๒๐๐๑ , การขาดแคลนทรัพยากร , การก่อ การร้ายและการต่อต้านการก่อการร้าย , ความ ขัดแย้งทางศาสนา	-	-	-	-

ตาราง ๓.๔๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย อาณาจักรโบราณในดินแดนไทย และอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการสถาปนา อาณาจักรไทยในช่วงเวลาต่าง ๆ สาเหตุและผลของการปฏิรูปการปกครองบ้านเมือง การเลิกทาส เลิกไพร่ การเสด็จประพาสยุโรปและหัวเมืองสมัยรัชกาลที่ ๕ แนวคิดประชาธิปไตยตั้งแต่ สมัยรัชกาลที่ ๖ จนถึง การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ สมัยรัชกาลที่ ๗ บทบาทของสตรีไทย	๒๐	๑	ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม กับต่างประเทศ	๔๐ - ๗๓
	๒๑	๑	วีรสตรีไทย	๖๔ - ๙๓
* บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในการพัฒนาชาติไทยในด้านต่าง ๆ เช่น การป้องกันและรักษาเอกราชของชาติ การสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย	-	-	-	-
* อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออกที่มีต่อสังคมไทย	-	-	-	-
* ผลงานของบุคคลสำคัญทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย เช่น พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย , พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว , พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว , สมเด็จพระเจ้าสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส , พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงวงษาธิราชสนิท , สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยานิศราณวัตติวงศ์ , สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ , หม่อมราชวงศ์ไฉน , หม่อมราชวงศ์กระต่าย อิศรางกูร , สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) , ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี , พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง)	๔	๑	การต่างประเทศ สมัยรัตนโกสินทร์	๒๕๒ - ๒๗๗
	๑๖	๑	ศิลาจารึกแกล การอ่านศิลาจารึก	๘๔ - ๑๗๗
	๑๘	๓	ประเพณีหลวงและ ประเพณีราษฎร์	๓๐ - ๕๗
			ประวัติการพิมพ์ไทย	๑๐๖ - ๑๓๗
			ภาษาและอักษรไทย	๑๓๘ - ๑๖๓
	๒๑	๑	วีรสตรีไทย	๖๔ - ๙๓

ตาราง ๓.๔๒ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ปัจจัยและบุคคลที่ส่งเสริมสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทยซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในปัจจุบัน เช่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช , สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ , สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี , สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์	๒๓	๑	ภูมิปัญญาไทย	๑๐ - ๒๙
* สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย	-	-	-	-
* วิถีชีวิตของคนไทยในสมัยต่าง ๆ	-	-	-	-
* การสืบทอดและเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมไทย	-	-	-	-
* แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์	๑๖	๑	การอนุรักษ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ	๕๔ - ๘๓

ตาราง ๓.๔๓ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช. ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ (ธรณีภาพ , บรรยากาศภาค , อุทกภาค , ชีวภาค) ของพื้นที่ในประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ซึ่งได้รับอิทธิจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์	๑	๑	อุปราคา	๒๒ - ๔๑
	๓๗	๑	ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์	๑๗๗ - ๒๐๘
	๔๑	๑	ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย	๑๐๐ - ๑๕๑
* การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่ส่งผลต่อภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติ	๑	๒	ดวงอาทิตย์	๒ - ๒๑
			ท้องฟ้ากลางคืน	๔๒ - ๖๓
* ปัญหาทางกายภาพและภัยพิบัติทางธรรมชาติในประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก	๒	๑	บรรยากาศ	๖๒ - ๙๗
	๔	๑	ปรากฏการณ์ของอากาศ	๑๐๖ - ๑๔๕
	๓๑	๑	ระบบสุริยะ	๒๒๖ - ๒๖๔
	๓๓	๑	เปลือกโลกและหิน	๑๙๗ - ๒๓๒
* แผนที่ องค์กรประกอบ การอ่านแผนที่เฉพาะเรื่อง การแปลความหมายรูปถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียม การนำภูมิสารสนเทศไปใช้ในชีวิตประจำวัน	-	-	-	-

ตาราง ๓.๔๔ เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช. ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ -๖

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับวิถีการดำเนินชีวิตภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ได้แก่ ประชากรและการตั้งถิ่นฐาน , การกระจายของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (เกษตรกรรม อุตสาหกรรมการผลิต การบริการและการท่องเที่ยว)	๒๑	๑	การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ	๒๕๖ - ๒๙๑
* สถานการณ์ สาเหตุ และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก	-	-	-	-
* การจัดการภัยพิบัติ	๓๐	๑	คลื่นสึนามิ	๒๓๔ - ๒๖๒
* มาตราการป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศและระหว่างประเทศ ตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ความมั่นคงของมนุษย์ และการบริโภคอย่างรับผิดชอบ	๓๔	๑	พายุและฝนในประเทศไทย	๒๒๐ - ๒๕๖
* กฎหมายและนโยบายด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศและ	๑๙	๑	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๐ - ๔๙
* บทบาทขององค์การและการประสานความร่วมมือทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ	๑๗	๑	นิเวศและ ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับสิ่งมีชีวิต	๖๐ - ๘๑
* แนวทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๕	๔	ปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับสากล	๒๔๒ - ๒๗๑
			น้ำเสีย	๑๗๒ - ๑๘๗
			ขยะมูลฝอย	๑๘๘ - ๒๑๑
			มลพิษทางอากาศ	๒๑๒ - ๒๔๑
* การมีส่วนร่วมในการแก้ไขและการดำเนินชีวิตตามแนวทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	-	-	-	-

ตาราง ๔ ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนต้นแบบ

ตาราง เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒				
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม				
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ				
สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ			
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า
* การเป็นลูกที่ดีตามหลักทศเปื้องต้นในทศ ๖				
* มรรยาทของศาสนิกชน (การต้อนรับ มรรยาท ของผู้เป็นแขก ฝึกปฏิบัติระเบียบพิธี ปฏิบัติต่อ พระภิกษุ การยืน การให้ที่นั่ง การเดินสวน การ สนทนา การรับสิ่งของ , การแต่งกายไปวัด การแต่ง การไปงานมงคล งานอวมงคล)				
* การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม (การทำบุญตักบาตร การถวายภัตตาหาร สังฆทาน เครื่องสังฆทาน ผ้าอาบน้ำฝน การจัดเครื่องไทยธรรม เครื่อง ไทยทาน การกรวดน้ำ การทอดกฐิน ทอดผ้าป่า)				
* หลักธรรมเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องในวันมาฆบูชา วิสาขบูชา อัญญามีบูชา อาสาฬหบูชา ธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญ , ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตน ในวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหนะ				
* ศาสนพิธี พิธีกรรม แนวปฏิบัติของศาสนาอื่น ๆ				

ตาราง ๕ ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โรงเรียนแกนนำ

ตารางวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒						
สาระที่ ๑ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม						
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ						
สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ความสอดคล้องกับหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ				การวิเคราะห์เพิ่มเติม	
	ลำดับ เล่ม	จำนวน เรื่อง	เรื่อง	หน้า	เรื่อง	หน้า
* การเป็นลูกที่ดีตามหลักทศเบื่องต้น ในทศ ๖						
* มรรยาทของศาสนิกชน (การ ต้อนรับ มรรยาทของผู้เป็นแขก ฝึกปฏิบัติระเบียบพิธี ปฏิบัติต่อ พระภิกษุ การยืน การให้ที่นั่ง การ เดินสวน การสนทนา การรับสิ่งของ , การแต่งกายไปวัด การแต่งการไป งานมงคล งานอวมงคล)						
* การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม (การ ทำบุญตักบาตร การถวาย ภัตตาหาร สังฆทาน เครื่อง สังฆทาน ผ้าอาบน้ำฝน การจัด เครื่องไทยธรรม เครื่องไทยทานการ กรวดน้ำ การทอดกฐิน ทอดผ้าป่า)						
* หลักธรรมเบื่องต้นที่เกี่ยวข้องใน วันมาฆบูชา วิสาขบูชา อัญญมิมิบูชา อาสาฬหบูชา ธรรมสวนะและ เทศกาลสำคัญ , ระเบียบพิธีและ การปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเท โวโรหณะ						
* ศาสนพิธี พิธีกรรม แนวปฏิบัติของ ศาสนาอื่น ๆ						

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

การนำเนื้อหาในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นการนำองค์ความรู้ในหนังสือไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งครูจะพิจารณาว่านำไปใช้อย่างไรจึงจะเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ **ตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่แต่ละโรงเรียนกำหนดไว้** ในที่นี้จะนำเสนอตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนต้นแบบจัดทำไว้และใช้ในการสอนของครู ซึ่งได้มีการปรับปรุง แก้ไขรายละเอียดและองค์ประกอบบางส่วน โดยมีองค์ประกอบ คือ ๑) มาตรฐานการเรียนรู้ ๒) ตัวชี้วัด ๓) สาระสำคัญ ๔) จุดประสงค์การเรียนรู้ ๕) สาระการเรียนรู้ ๖) กิจกรรมการเรียนรู้ ๗) สื่อการเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้ ๘) การวัดและประเมินผล ๙) บันทึกหลังสอน และ ๑๐) ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งครูสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไปได้

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทย
สำหรับเยาวชนฯ

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ รายวิชา.....
 รหัสวิชา.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 หน่วยการเรียนรู้ที่..... เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย และโอเชียเนีย เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทาง

ตัวชี้วัด

ม. ๑/๑ วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล

สาระสำคัญ

ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติของทวีปเอเชีย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ถูกต้อง
๒. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการสืบค้นข้อมูลได้ถูกต้อง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระการเรียนรู้

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปเอเชีย

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ให้นักเรียนพิจารณาภาพถ่ายจากดาวเทียม และเปรียบเทียบกับลักษณะของภาพถ่าย ภาพถ่ายทางอากาศ ตลอดจนแผนที่ และช่วยกันบอกประโยชน์ของภาพแต่ละประเภท พร้อมทั้งสรุปได้ว่า ภาพเหล่านี้เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และช่วยกันเพิ่มเติมเครื่องมือทางภูมิศาสตร์อื่น ๆ เช่น ลูกโลก เข็มทิศ กล้องส่องทางไกล กังหันลม ฯลฯ

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

๒. ครูฉายภาพแผนที่โลกให้นักเรียนดูบนจอหน้าห้อง ให้นักเรียนหาทวีปเอเชียว่าอยู่ส่วนไหน มีประเทศอะไรบ้าง

๓. ขยายภาพบริเวณทวีปเอเชีย ให้นักเรียนสังเกตว่า พบอะไรบ้างจากแผนที่ เช่น แผ่นดินใหญ่

๔. เียบเคียงลักษณะประเทศโดยพิจารณาจากประเทศของเราว่า แต่ละประเทศประกอบด้วยอะไรบ้าง พื้นดิน แหล่งน้ำ อากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม แล้วช่วยกันกำหนดประเด็นว่า สิ่งที่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับทวีปเอเชียมีอะไรบ้าง เช่น

๔.๑ แบ่งกลุ่มนักเรียนตามประเด็นที่กำหนด เพื่อช่วยกันศึกษาข้อมูลตามประเด็นแต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อ กำหนดรายการที่จะศึกษา เช่น ชื่อประเทศในทวีปเอเชีย หาชื่อประเทศและอาณาเขตที่ตั้ง ภูมิประเทศ ศึกษา ลักษณะของอากาศโดยภาพรวมของทวีป

๔.๒ นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๓๗ หนังสือเรียน ตลอดจนเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลการศึกษาค้นคว้าโดยจัดทำเป็นแผนภูมิ หรือป้ายนิเทศจัดแสดงและนำเสนอผลงานเป็นรายกลุ่ม โดยครูและนักเรียนช่วยกันเพิ่มเติมและแก้ไข นอกจากผลงานจากการศึกษาค้นคว้า ทุกกลุ่มต้องระบุด้วยว่า

- ใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้อะไรบ้าง
- ใช้อะไรเป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์บ้าง
- มีวิธีการทำงานกลุ่มอย่างไรบ้าง

ขั้นสรุป

๖. ครูฉายภาพแผนที่โลกให้นักเรียนดูอีกครั้ง และร่วมกันสรุปข้อมูลของทวีปเอเชีย พร้อมทั้งสังเกตบริเวณทางใต้ของทวีปเอเชีย ซึ่งจะพบหมู่เกาะอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก เช่น ทวีปออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์ และเกาะต่าง ๆ นักเรียนจะได้เรียนเกี่ยวกับประเทศในโอเชียเนีย ต่อไป

สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

๑. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ ลูกโลก เข็มทิศ การถ่ายภาพทางอากาศ
๒. หนังสือเรียนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้น ม.๑
๓. หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๓๗ เรื่อง ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์
๔. ประเด็นในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทวีปเอเชีย
๕. เว็บไซต์

การวัดและประเมินผล

วิธีการ

- สังเกตการร่วมกิจกรรม การปฏิบัติงานกลุ่ม
- พิจารณาการตอบคำถาม และการนำเสนอผลงาน
- ตรวจสอบผลงาน

เครื่องมือ

- แบบประเมินนักเรียน

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ ๒ ขึ้นไปถือว่าผ่าน

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

.....

.....

.....

รายชื่อเรื่องในหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่ม ๑ - ๔๑

- เล่ม ๑ มีเรื่อง ดวงอาทิตย์ อุปราคา ท้องฟ้ากลางคืน นก ปลา เครื่องจักรกล พลังงาน การควบคุมและการใช้ประโยชน์ อากาศยาน และดนตรีไทย
- เล่ม ๒ มีเรื่อง การจำแนกและจัดลำดับหมวดหมู่ของสัตว์ เวลา บรรยากาศ (อุดมวิทยา ตอน ๑) การตรวจอากาศ (อุดมวิทยา ตอน ๒) อุตสาหกรรม อุปกรณ์ขยายขอบเขตของสัมผัส มหาราชในประวัติศาสตร์ไทย การศึกษา กรุงเทพมหานคร และตราไปรษณียากรไทย
- เล่ม ๓ มีเรื่อง ข้าว ข้าวโพด ฝ้าย ยางพารา ทรัพยากรป่าไม้ ผลผลิตป่าไม้ การทำไม้ วิชาชีพ วิศวกรรม และช่าง
- เล่ม ๔ มีเรื่อง การเรืองแสงของสิ่งมีชีวิต การหายใจ ความสมดุลของของเหลวในร่างกาย ไวรัส ปฏิกิริยาการณของอากาศ ภูมิอากาศ รถไฟ การศาสนา การต่างประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ และลำดับพระมหากษัตริย์ไทย
- เล่ม ๕ มีเรื่อง ผัก ไม้ผล อ้อย มันสำปะหลัง พืชหัว การขยายพันธุ์พืช เบ็ดไก่ และพันธุ์ไม้ป่า
- เล่ม ๖ มีเรื่อง คณิตศาสตร์เบื้องต้น ประวัติศาสตร์และพัฒนาการเกี่ยวกับจำนวน เซต ตรรกวิทยา ฟังก์ชัน สมการและอสมการ จุด เส้น และผิวโค้ง ระยะทาง พื้นที่ ปริมาตร สถิติ ความน่าจะเป็น เมตริก กราฟ และคณิตศาสตร์ ธรรมชาติ และศิลปะ
- เล่ม ๗ มีเรื่อง กล้วยไม้ ผีเสื้อในประเทศไทย การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม โรคพืช ครั้ง การเลี้ยงปลา การชลประทาน บ้านเรือนของเรา และโทรคมนาคม ภาคแรก
- เล่ม ๘ มีเรื่อง ประวัติการแพทย์และเภสัชกรรมไทย กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา การกำเนิดของโรค การบริหารทารกและโรคทางกุมารเวชศาสตร์ ศัลยศาสตร์และวิสัญญีวิทยา เลือดและธนาการเลือดในประเทศไทย และอุบัติเหตุและการปฐมพยาบาล
- เล่ม ๙ มีเรื่อง เรื่องของยา สุนัขศาสตร์และนรีเวชวิทยา วิธีการทางการแพทย์ในการควบคุมการเจริญพันธุ์ การทำแท้ง การสาธารณสุข โรคมะเร็ง รังสีวิทยา ฟันและเหงือกของเรา เวชศาสตร์ชั้นสูง เวชศาสตร์พื้นฟู นิติเวชศาสตร์ โภชนาการ และยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท
- เล่ม ๑๐ มีเรื่อง โรคทางอายุรศาสตร์ โรคติดต่อและโรคเขตร้อน โรคมุมแพ้ โรคผิวหนังที่พบบ่อยในประเทศไทย โรคตา โรคหู คอ จมูก จิตเวชศาสตร์ และสุขภาพจิต สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ การออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ และการปลูกกระดูกข้ามคน
- เล่ม ๑๑ มีเรื่อง วิวัฒนาการของคอมพิวเตอร์ ส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์ ระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ การประยุกต์คอมพิวเตอร์ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการออกแบบ สิ่งประดิษฐ์จากพัฒนาการด้านคอมพิวเตอร์ ทุนยนต์อุตสาหกรรม ผลของการใช้คอมพิวเตอร์ และการพัฒนาอักษรไทยในเครื่องคอมพิวเตอร์
- เล่ม ๑๒ มีเรื่อง การบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขในชนบท การบริการตอบแทนผู้ทำหน้าที่ป้องกันประเทศ ทุนการศึกษา การศึกษาต่อเนื่อง ห้องสมุด สารานุกรม การสังคมสงเคราะห์ สมาคมและมูลนิธิเพื่อการกุศล การประกันสังคม โครงการหลวงกับการพัฒนาที่สูง การเกษตรที่สูงในประเทศไทย การเลี้ยงปศุสัตว์ การบริโภคและอุตสาหกรรมนม ฝนหลวง การพัฒนาชนบท การพัฒนาเกษตรกรรมสำหรับพื้นที่เฉพาะ การสหกรณ์ การอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การป้องกันและบรรเทาน้ำท่วม ธนาการ การพัฒนาฝีมือแรงงานและอุปกรณ์การผลิต และแผนที่

- เล่ม ๑๓ มีเรื่อง เรือนไทย ชีวิตชนบทไทย หัตถกรรมพื้นบ้าน จิตรกรรมไทย นาฏศิลป์ไทย ตุ๊กตาไทย การละเล่นของไทย อาหารไทย การประดิษฐ์ผักและผลไม้ การเพาะเลี้ยงกุ้งก้ามกราม และธนาคาร
- เล่ม ๑๔ มีเรื่อง พระราชวังในกรุงเทพมหานคร พระราชวังในส่วนภูมิภาค ประติมากรรมไทย อาหารสัตว์ พืชอาหารสัตว์ การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ ข้าวฟ่าง เทคโนโลยีชีวภาพ สารพิษและสิ่งปนเปื้อนอาหาร และสมุนไพร
- เล่ม ๑๕ มีเรื่อง ผึ้ง การเลี้ยงผึ้งโพรงไทย ยาสูบ ไม้สัก ผ้าไทย ชุมชนโบราณในเมืองไทยจากหลักฐานภาพถ่ายทางอากาศ น้ำเสีย ขยะมูลฝอย มลพิษทางอากาศ และปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับสากล
- เล่ม ๑๖ มีเรื่อง การบูรณะวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระไตรปิฎกและการชำระพระไตรปิฎก การอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ ศิลาจารึกและการอ่านศิลาจารึก สังคมและวัฒนธรรมไทย การผลิตหนังสือ การดนตรีสำหรับเยาวชน การช่างและหมู่บ้านช่าง ดาวเทียมเพื่อการเกษตร และการฟื้นฟูสมรรถภาพเยาวชนผู้พิการด้านการศึกษา
- เล่ม ๑๗ มีเรื่อง ช้างเผือก ฉันทลักษณ์ไทย ระบบนิเวศและความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับสิ่งมีชีวิต โรคตับอักเสบจากไวรัส ของเสียที่เป็นอันตราย การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ปอแก้วปอกะเจา พืชเส้นใย การปรับปรุงพันธุ์พืช และข้าวสาลี
- เล่ม ๑๘ มีเรื่อง สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในประเทศไทย ประเพณีหลวงและประเพณีราษฎร์ การแต่งกายของคนไทย กฎหมายกับสังคมไทย ประวัติการพิมพ์ไทย ภาษาและอักษรไทย ยาฆ่าแมลง ดินและปุ๋ย การเลี้ยงไหม และระบบการค้าผลิตผลการเกษตร
- เล่ม ๑๙ มีเรื่อง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พืชน้ำมัน การถนอมผลิตผลการเกษตร ม้าแมลง เครื่องมือทางการแพทย์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ศิลปะการนับเบื้องต้น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และสารกึ่งตัวนำ
- เล่ม ๒๐ มีเรื่อง ศาสนาและระบบความเชื่อในประเทศไทย ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศ จิตรกรรมไทยแบบประเพณี เสียงและมลภาวะทางเสียง เลเซอร์ เซลล์แสงอาทิตย์ อัญมณี เวชศาสตร์การบิน กลุ่มอาการภูมิคุ้มกันเสื่อมหรือโรคเอดส์ และการปลูกถ่ายอวัยวะ
- เล่ม ๒๑ มีเรื่อง กระบวนพยุหยาตรา วีรสตรีไทย ศิลปะการทอผ้าไทย เครื่องถม เครื่องปั้น การตลาดและการส่งออกศิลปหัตถกรรม พฤษศาสตร์พื้นบ้าน การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และองค์การสหประชาชาติและองค์การในเครือ
- เล่ม ๒๒ มีเรื่อง ภาษาศาสตร์ เครื่องถ้วยไทย เครื่องจักสาน ไม้ดอกหอมของไทย เครื่องมือหุ่นแรงและเครื่องจักรกลการเกษตร อาชีวอนามัย ครอบคร้วไทย สัตว์ทะเลหน้าดิน และท่าอากาศยาน
- เล่ม ๒๓ มีเรื่อง ภูมิปัญญาไทย วัฒนธรรมทางละครไทย (ละครรำ) การละเล่นพื้นเมือง ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยชาติพันธุ์ เฟอร์นิเจอร์ ไม้ในวรรณคดี (ตอน ๑) การทำงานใต้น้ำ ระบบวิทยุ และการผลิตเบียร์
- เล่ม ๒๔ มีเรื่อง วรรณคดีมรดก ไม้ในวรรณคดีไทย (ตอน ๒) เมืองหลวงเก่าของไทย การผลิตรถยนต์ การผลิตรถจักรยานยนต์ การผลิตปูนซีเมนต์ ปิโตรเลียมและการผลิต โรคติดเชื้่ออุบัติใหม่ และโรคติดเชื้่ออุบัติซ้ำและแผนพัฒนาประเทศ
- เล่ม ๒๕ มีเรื่อง ซอฟต์แวร์พื้นฐานสำหรับสำนักงาน ระบบฐานข้อมูล วิวัฒนาการของไมโครคอมพิวเตอร์ การพัฒนาซอฟต์แวร์ โครงข่ายประสาทเทียม อินเทอร์เน็ต การประยุกต์ใช้ภาษาไทยบนคอมพิวเตอร์ และแนวโน้มของเทคโนโลยีสารสนเทศในต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๑

- เล่ม ๒๖ มีเรื่อง นิทานพื้นบ้านไทย ห้องสมุดเสียงแห่งแรกของไทย ชุมชน การใช้สื่อประสมส่งเสริมการศึกษา เชื้อเพลิง ยานยนต์ และสิ่งแวดล้อม การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้ ส้ม สัตว์ในระบบนิเวศป่าชายเลน และหอยเป่าฮื้อ
- เล่ม ๒๗ มีเรื่อง ลิเก การบริหารราชการแผ่นดิน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เทคนิคการผลิตไม้ผลนอกฤดู ไฮโดรฟอนิกส์ พิษภัยของแอลกอฮอล์ ผู้สูงอายุ พลังงานนิวเคลียร์ และการปฏิวัติทางพันธุกรรม
- เล่ม ๒๘ มีเรื่อง วัดไทย ประชุมจาริกวัดพระเชตุพน ตลาด ทูเรียน เทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร พิษภัยของบุหรี่ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ พลาสติกกับชีวิตในปัจจุบัน และแผ่นดินไหว
- เล่ม ๒๙ มีเรื่อง ศิลปาชีพ พระพุทธรูป การผลิตทองรูปพรรณ อุทยานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย สวนพฤกษศาสตร์ เงินตรา ปลาสวยงาม ธาลัสซีเมีย และการดูแลสุขภาพที่บ้าน
- เล่ม ๓๐ มีเรื่อง ศิลปะการเห่เรือ หอพระไตรปิฎก ปราสาทขอมในประเทศไทย กฎหมายตราสามดวง ไม้ดอกไม้ประดับ กล้วย ปลากัด คลื่นสึนามิ และวัสดุการแพทย์
- เล่ม ๓๑ มีเรื่อง ตู๊พระธรรม วัดถุนในประเทศไทย วรรณคดีท้องถิ่น พรรคการเมืองไทย การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช ชากดักดำบรรพในประเทศไทย ดาวหาง ระบบสุริยะ และอัลไซเมอร์
- เล่ม ๓๒ มีเรื่อง ตาลปัตร พัดยศ และสมณศักดิ์ หุ่นกระบอกไทย หนังสือโบราณของไทย สิทธิมนุษยชน เส้นแบ่งเขตแดนระหว่างประเทศ ชีวสารสนเทศศาสตร์ การยศาสตร์ นาโนเทคโนโลยี และโรคอหิวาต์
- เล่ม ๓๓ มีเรื่อง สุนทรภู่ เพลงลูกทุ่ง คลอง วิวัฒนาการของมนุษย์ เซลล์เชื้อเพลิง เปลือกโลกและหิน อาหารกับโรคเรื้อรัง และการแพทย์แผนไทย
- เล่ม ๓๔ มีเรื่อง เทวสถานโบสถ์พราหมณ์ เพลงพื้นบ้าน ปริศนาคำทายของไทย เครื่องประดับ หอยในทะเลไทย บริการธนาคารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พายุและฝนในประเทศไทย โรคพาร์กินสัน และโรคฉี่หนู
- เล่ม ๓๕ มีเรื่อง วัดจีน สงกรานต์ มวยไทย โรคพืชและการจัดการด้วยวิธีชีวภาพ มาตรฐาน การพยากรณ์อากาศ โรคข้ออักเสบรูมาตอยด์ โรคเบาหวาน และโรคสะเก็ดเงิน
- เล่ม ๓๖ มีเรื่อง มัสยิด ละครชาตรี เกวียน ทองคำ มะคาเดเมีย หุ่นยนต์ แอนิเมชัน โรคมาลาเรีย และโรคไต
- เล่ม ๓๗ มีเรื่อง พระเจดีย์ หอศิลป์ ศิลปินแห่งชาติ ว่าว หนังสือพิมพ์ ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โรคเอสแอลอี และโรคไข้หวัดใหญ่
- เล่ม ๓๘ มีเรื่อง ลายไทย-ลายกระหนก บายศรี การอุดมศึกษา แก้วม้ง มะพร้าวน้ำหอม การผลิตยารักษาโรค รังสี โรคกระดูกและข้อในเด็ก และโรคพันธุกรรมในเด็ก
- เล่ม ๓๙ มีเรื่อง การศึกษาของสงฆ์ เพลงกล่อมเด็ก เรือไทย ภูมิสถาปัตยกรรม สบู่ดำ การประปา โรคไข้เลือดออกง่ายฮีโมฟีเลีย และศัลยกรรมตกแต่ง
- เล่ม ๔๐ มีเรื่อง พิพิธภัณฑสถาน รางวัลซีไรต์ นกเงือกไทย เห็ด การโคลนนิ่งสัตว์ แร่เหล็ก การใช้เลเซอร์ในทางการแพทย์ ไข่ออกฝืน และโรคมะเร็งต่อมลูกหมาก
- เล่ม ๔๑ มีเรื่อง ประเพณีลอยกระทง ละครตีกดาบรรพ์ โนรา ภูมิลักษณะเด่นในประเทศไทย ทะเลไทย ชาวัสดุทางวิศวกรรมกับการกีฬา เทคโนโลยีชีวภาพทางการแพทย์ โรคหัวใจพิการแต่กำเนิด

รายชื่อโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนแกนนำ

โรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนแกนนำที่ร่วมวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

โรงเรียนต้นแบบ

๑. โรงเรียนสตรีนันทบุรี

โรงเรียนแกนนำ

๑. โรงเรียนโพธิสารพิทยากร
๒. โรงเรียนสุขุมนวพันธ์อุปถัมภ์
๓. โรงเรียนเทพศิรินทร์

ที่อยู่และที่ติดต่อทางออนไลน์ของโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ

ที่อยู่

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
สนามเสือป่า ถนนศรีอยุธยา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

ที่ติดต่อ

โทร : ๐-๒๒๘๐-๖๕๐๒, ๐-๒๒๘๐-๖๕๐๗, ๐-๒๒๘๐-๖๕๑๕, ๐-๒๒๘๐-๖๕๓๘, ๐-๒๒๘๐-๖๕๔๑

โทรสาร : ๐-๒๒๘๐-๖๕๘๐, ๐-๒๒๘๐-๖๕๘๙

Email : webmaster@saranukromthai.or.th

Website : www.saranukromthai.or.th

Facebook : <https://www.facebook.com/saranukrom/>

คณะทำงาน

๑. ดร. ชิตติมา วิชัยรัตน์
กรรมการและเลขาธิการโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ
ที่ปรึกษา
๒. นายสมบูรณ์ โพธิ์อะ
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ประธานคณะทำงาน
๓. นางสาวสมพร มั่นทนานาชาติ
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองประธานคณะทำงาน
๔. นางสาวรัตนทิพย์ เอื้อชัยสิทธิ์
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะทำงาน
๕. นายชลธี กุลประดิษฐ์
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะทำงาน
๖. นายวรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
คณะทำงาน
๗. นางสาวยอดเรือน สุตะพรหม
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะทำงานและเลขานุการ
๘. นางสาวพรรณงาม เสาะแสง
ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ขอบคุณ...

ที่ร่วมกันสานต่องานของพ่อ

มูลนิธิโครงการตำราเพื่อคนไทย
สำหรับเยาวชนฯ